

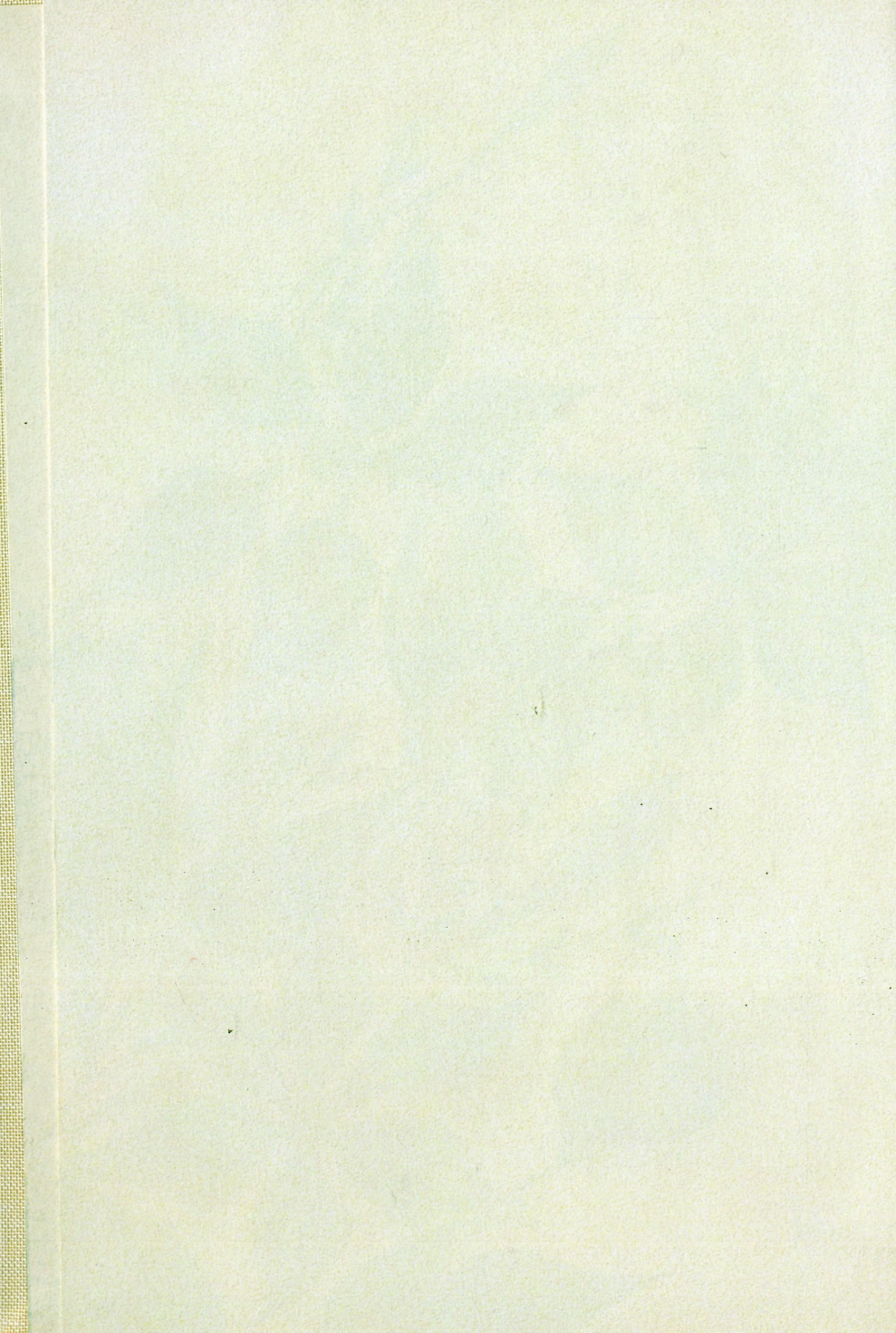
Jurga Ivanauskaitė

ODĖ DŽIAUGSMUI

Jurga Ivanauskaitė

ODĖ
DŽIAUGSMUI

TYTO ALBA

Jurga Ivanauskaitė

ODĖ DŽIAUGSMUI

eilėraščiai

VILNIUS 2007

UDK 888.2-1

Iv-12

Iliustruota autorės studijų metų piešiniais

ISBN 978-9986-16-534-7

© Jurga Ivanauskaitė, 2007

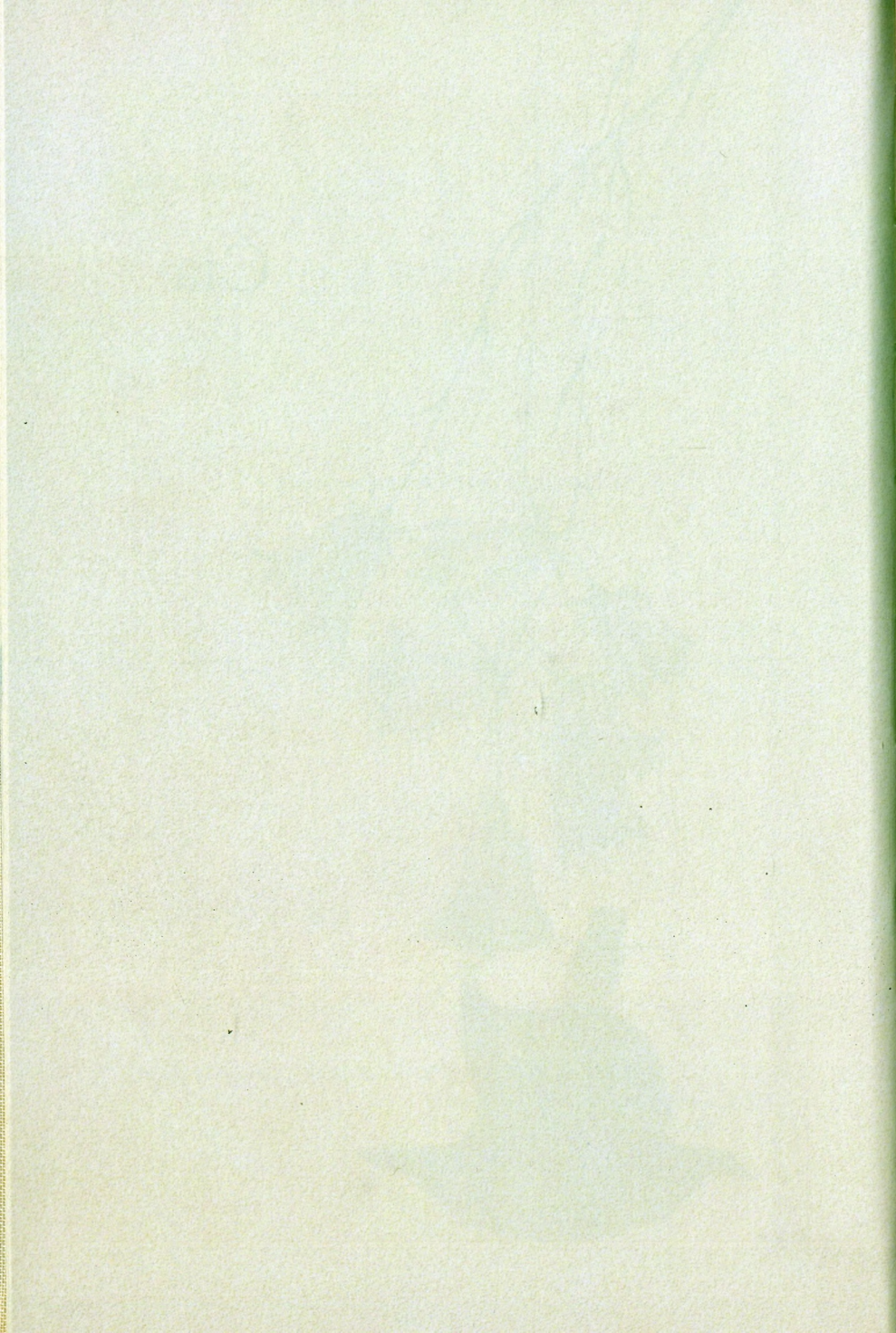
© Jurga Ivanauskaitė, iliustracijos, 2007

© Ilona Kukenytė, dizainas, 2007

© „Tyto alba“, 2007

Čia

Rytas. Kitas įsikūnijimas

Prisikėlusi iš mirusiųjų
slampinėčiau pajūriu,
prisirinkčiau
pilnas kišenes kriauklių,
klausyčiaus ir klausyčiaus
bangų ošimo,
kol pagaliau pamirščiau,
kaip barbeno žemės grumstai
į karsto dangtį.

Čia, Dabar ir Aš

Aš niekada nesu Čia,
tik suku ratus aplinkui
kaip įjautrinta virgulė,
lenktas virbalas ir
niekaip neparodau tos
vietos, kur po lapais
guli negyvėlis, verkia
verkia jo artimieji.

Aš niekada nesu Dabar,
vis peršoku šią akimirką
lyg šuolininkas aukštį,
nė nejudamas,
kaip atsispiria kartimi ir
persirita per iškeltą barjerą,
bravo! bravo!
šaukia jo artimieji.

Aš niekada nesu Aš, —
dauginuos

kiekvienu įkvėpimu,
iškvėpdama numarinu
ką tik buvusį įsikūnijimą,
veriu savo išnaras
kaip kriaukles
ant *idée fixe* siūlo,
artimieji nieko nesako,
stebi ir tyli.

Odė džiaugsmui

Džiaugsmas —
kaip išgalastas iešmas,
suteptas medumi, mira ir
nuskausminamaisiais vaistais.

Džiaugsmas —
iki nervų šaknelių,
iki plaukų galiukų,
iki baltų pusmėnulių nagų
su prancūzišku manikiūru.

Tai — tik akimirka,
ja nemoku pasinaudoti,
užplūsta sąžinės priekaištai,
kaltė ir tūkstantis baimių.

Mano *Anima* paliegusi,
slegia Elektros kompleksas,
Miegančiosios Gražuolės,
Pelenės sindromai,

vaikštau kruvinomis
Undinėlės kojomis.

Džiaugsmo nusipelnė tie,
kurie nukeliavo į Lurdą,
aplankė Meką,
108 kartus apėjo
šventą Kailašo kalną.

Tie, kurie kalba maldas,
be paliovos kartoja mantras,
Dievo pateptieji –
gimę po laiminga žvaigžde
su baltais marškinėliais.

Pavasaris

Nemėgstu pavasario,
jis manęs – irgi,
bet kasmet susitinkam
kaip du užsispyrę ožiai
ant siauro liepto.

Pavasaris smeigia
Pano ragelius man į kaktą,
alsuoja Vivaldžiu,
verčia būti lengvabūdiškai,
lengvai, laimingai.

Nepaklūstu, spardausi,
pavasaris irgi muistosi,
lekiu į bedugnę,
ten jau guli
visi mano kūnai.

Vasara

Vasarą atpažinčiau
užrištomis akimis —
iš žemuogių saldumo,
iš pelynų kartumo.

Jei išrautų liežuvį,
man užtektų kvapų —
rausvo dobilų kutulio,
balto kiečių dilgsėjimo.

Jei užkimštų šnerves,
birželio dieną praneštų
man kimus
gegutės kukavimas.

Jei vašku užpiltų ausis,
liesčiau vasarą pirštais —
dobilų drobė, jazminų šilkas,
violetinis čiobrelių aksomas.

Jei nutrauktų rankas,
eičiau basa per žolę —
dygią saulėkaitoje,
rasotą rytmečiais.

Jei ir kojas nukirstų,
krisčiau kniūbsčia į
purias samanas baltomis
grybienos gyslomis.

Ir švino sarkofage
kaip Kasandra siurbčiau
vasarą šeštuoju pojūčiu,
trečiąja akimi regėčiau.

Net virtusi dulkėmis
vis vien žinočiau,
kada pražydo bijūnai,
o kada — jurginai.

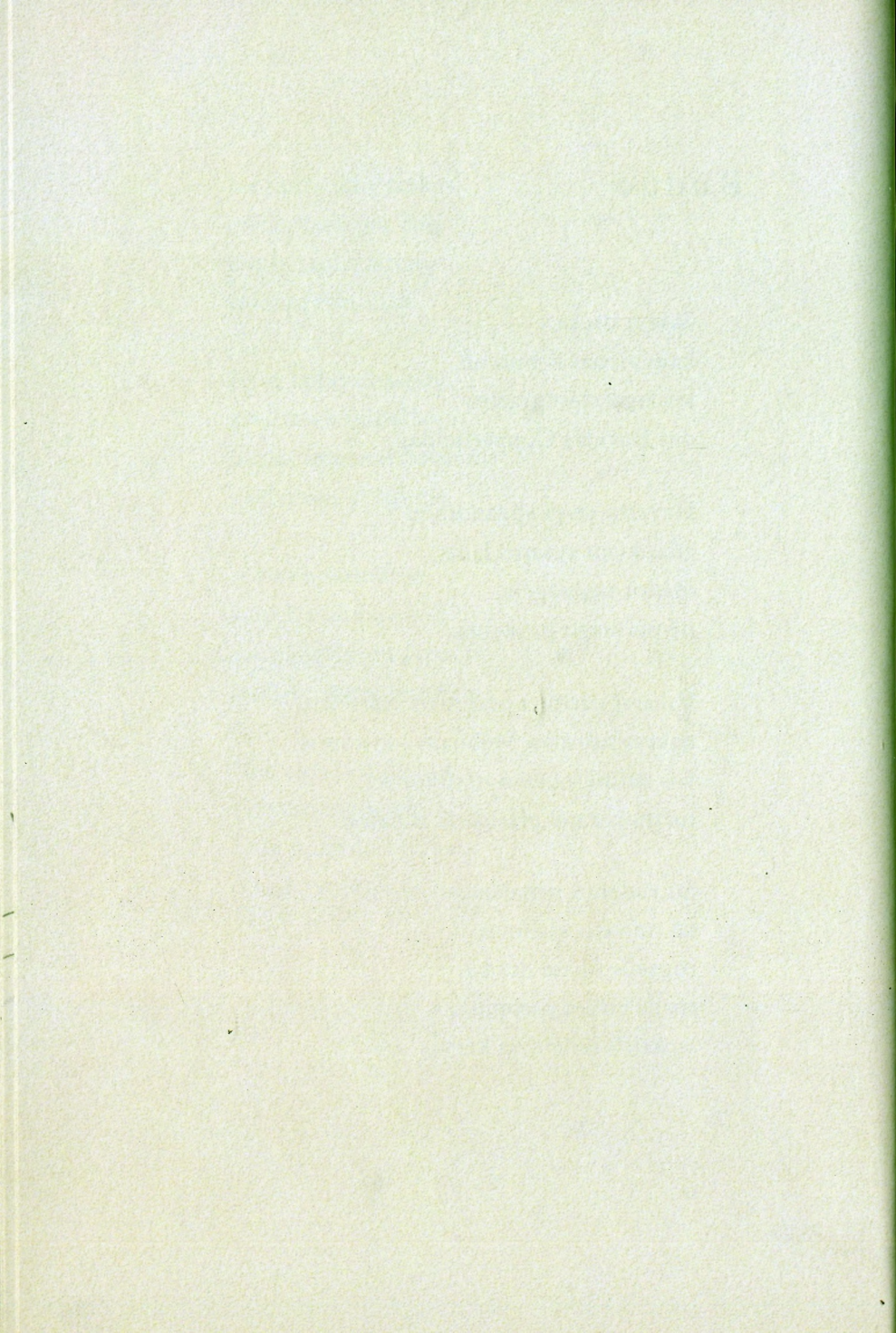
Ruduo

Šviesa išteka,
kaip pienas iš butelio,
jos atgal nesugrąžins
net Davidas Copperfieldas.

Neverta savęs apgaudinėti
atšaukiant vasaros laiką,
dienos nepailgėja
nė per nago juodymą.

Vakarai užritina pūdiniais svarsčiais,
naktys susisuka Mėbijaus juostomis,
vos užlinksta savo užribiuose,
tučtuojau vėl prasideda iš naujo.

Su rudeniu nepakovosi –
tai ne vėjo malūnas,
rugsėjis iškasa duobę,
spalis virves parūpina,
lapkritis nuleidžia karstą.

Ž i e m a

Žiemą jaučiuosi saugiai
kaip kalėjime
tarp keturių sienų:
šalčio, sniego, ledo ir liūdesio.

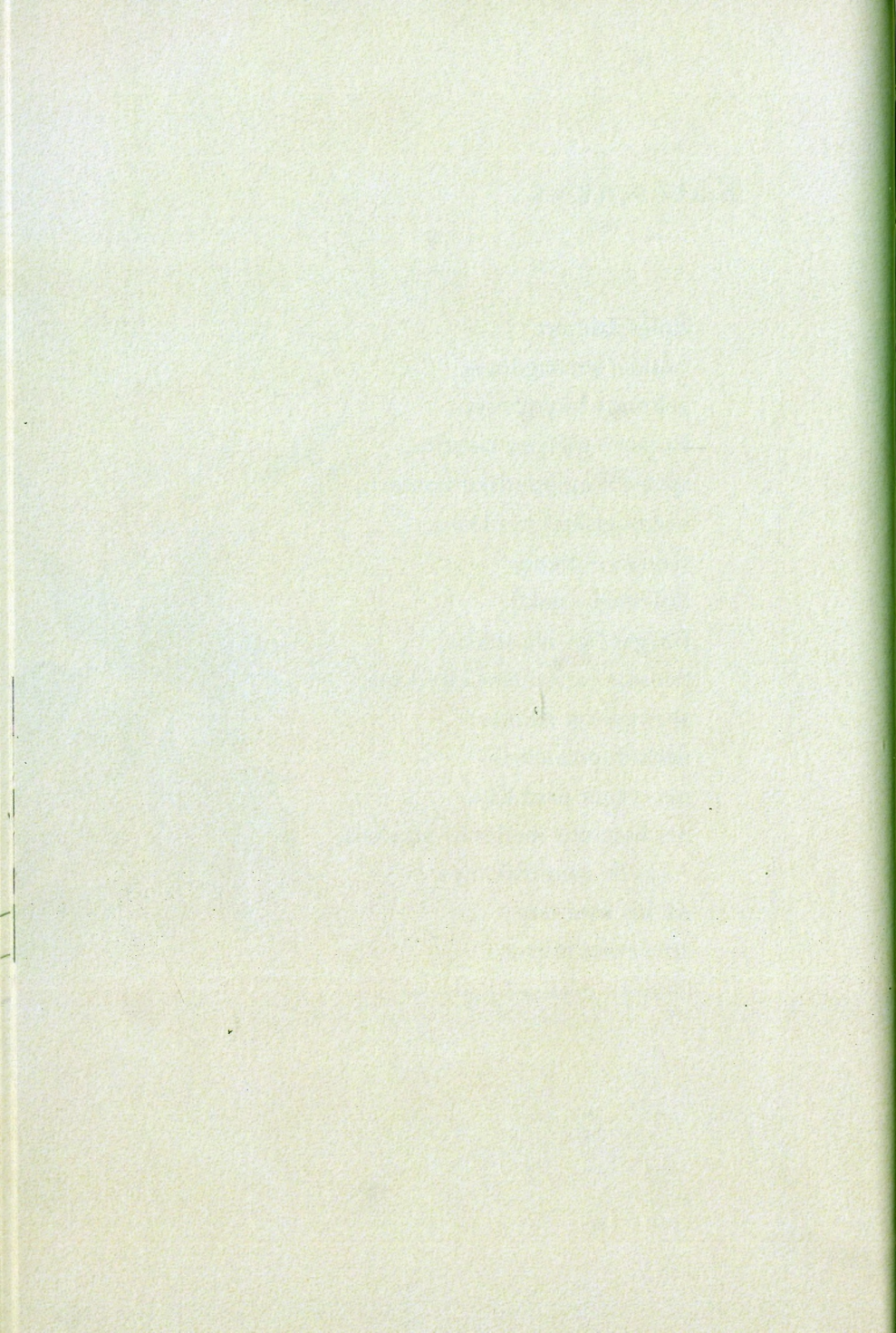
Žiemą esu niekam neskolinga
ir nieko neįsipareigojusi.
Neprivalau dainuoti alyvų,
deklamuoti diemedžių
nei susitikti po ievomis,
mylėti ar būti mylima.

Žiemą prisirenku kamščių
ir užkemšu visus savo džinus
pilkuose tingulio buteliuose,
tegu miega, miršta, teneprisikelia.

Katės akys

Žolės žalumo,
vaiskiai smaragdinės,
geltonos kaip trynys,
kartais – mėlyno lazurito,
apvestos egiptietišku kontūru,
nežmogiškais vyzdžiais,
siaurais – dieną,
išplėtais – naktį.
Blizgančios lyg stiklas,
tamsoje žarstančios kibirkštis,
abejingos it sfinkso,
neišsiduodančios
nei tykant paukščio,
nei bastantis meilės klystkeliais.
Akys be galo ištikimos –
tik kai katė serga
arba tyliai miršta
(šiukštu netaisyti į „dvesia“).

Gimtadienis

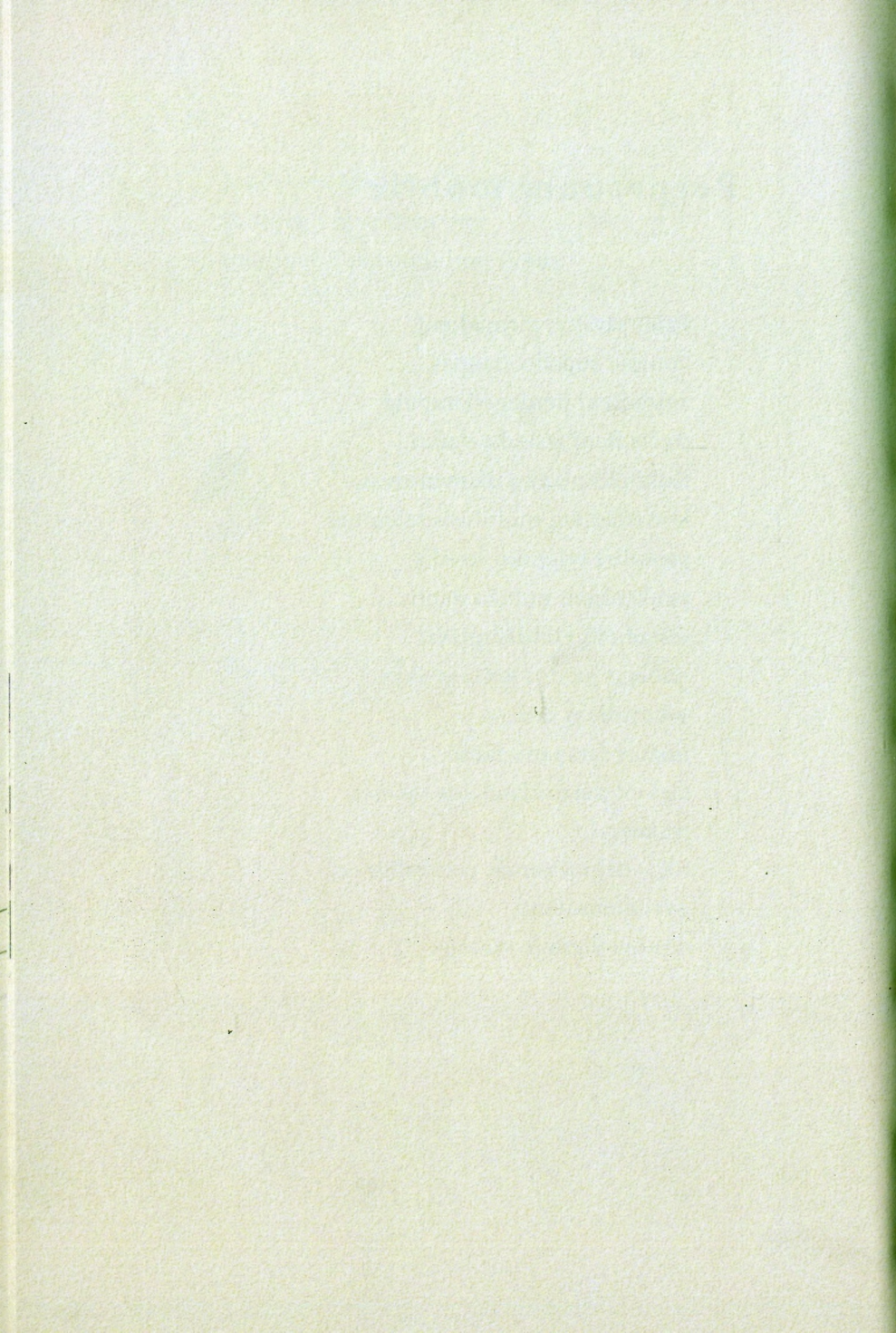
Pirmasis pasveikinimas —
saulė, po dviejų savaitių
tamsos ir miglų apokalipsės.
Antrasis — žydinti medetka.
Lapkričio viduryje —
ar ne stebuklas?
Trečiasis — varnos kranktelėjimas,
žinoma — Ženklas,
tam pritartų
Kastaneda su Don Chuanu
ir dar visas būrys magų.
Varnos painiojasi po kojom
visą mielą dieną,
knisasi šiukšliadėžėse,
lesa kažkieno vėmalus,
dangų margina
neįskaitomais hieroglifais,
plepa apie laidotuves,
kranksi apie karstus, kapines.
Akiplėšos gedėtojos,

Juodosios Madonos angelės,
iš didelio jūsų debesies
toks mažas palaiminimų lietus.

Perpetuum mobile

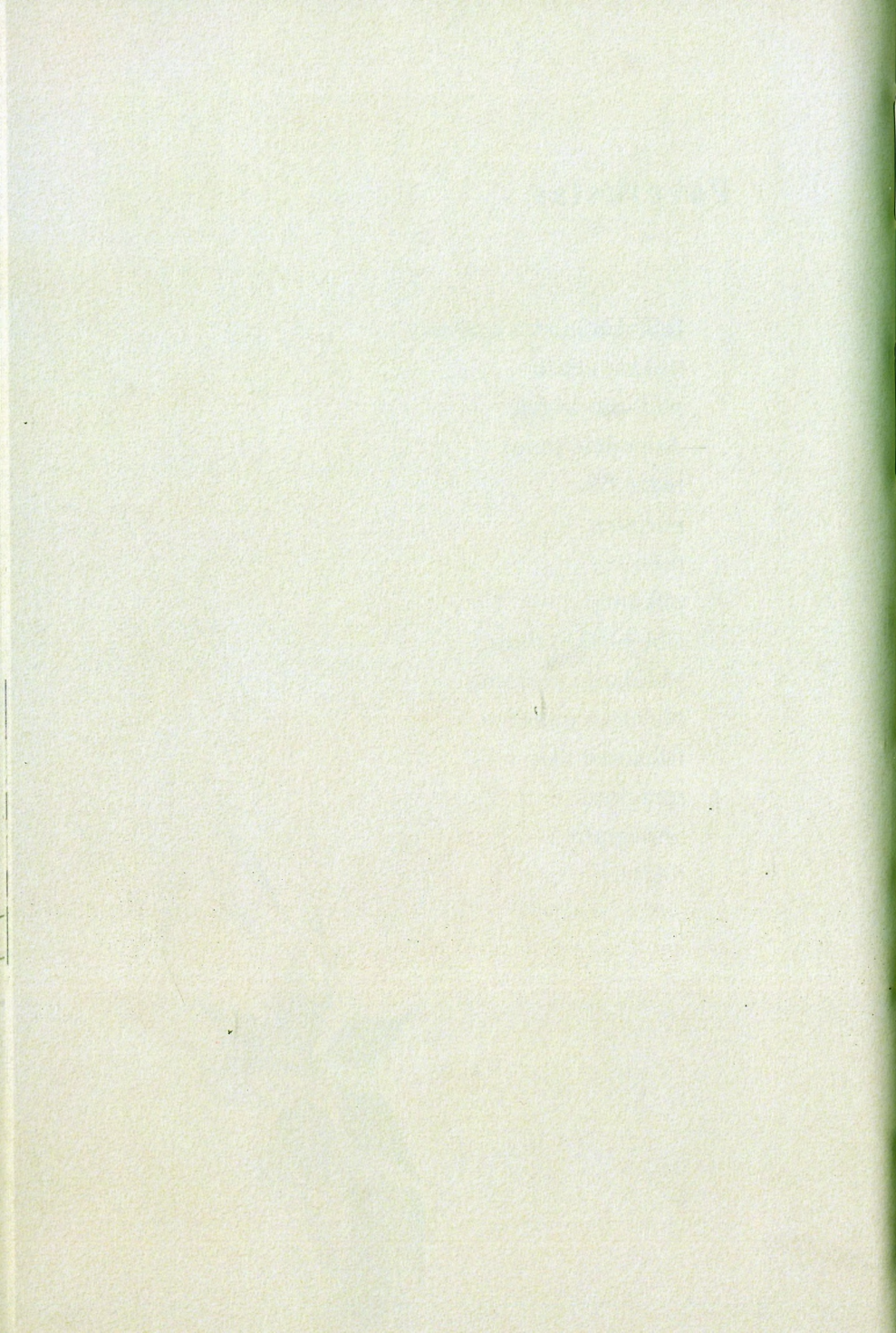
Prieš savaitę, pirmadienį,
vonioje sugedo čiaupas,
antradienį perdegė lemputė,
trečiadienį atsisakė veikti
ištikimas plaukų džiovintuvas,
ketvirtadienį mobilusis telefonas
paskelbė tylėjimo streiką,
penktadienį nulūžo dantis,
šeštadienį piktdžiugiškai
nubėgo juodos kojinės akys,
sekmadienį dužo
įtūžusi šampano taurė...
Gal tai nėra sklandžios tėkmės
trukdžiai,
tik – neginčijamas patvirtinimas:
gyvenimas eina,
nestovi vienoje vietoje.

Paveikslas

Ieškojau juodos spalvos
tinkamo dažo
puolusio angelo
Asmodėjo fonui
radau tik
purpurą
mėlį
pilkumą
aibę blyškių tonų
išblukusių pustonių
Nevilčiai nudažyti
labiausiai tiko
spragintų
saulėgrąžų
lukštai

Praviri langai

Pavasaris
praviri langai
kažkur tolumoje
groja muzika
jos gūsius
prisimenu
nuo vaikystės
saksofono garsų šukės
paauglystėje
pjaustė venas
tryško meilės troškimas
vėliau nostalgiskos
melodijos užplūdavo
sąžinės priekaištais
kad save išdaviau
dabar sugrįžta
kaip sūrus prarastos
Pažadėtosios žemės
ilgesys
senatvėje

jau žinau
nieks nesikeis
vėl būsiu
vaikas

Skausmas

Skausmas ateina
su vilkdalgių puokšte.
Kodėl – vilkdalgių?
Nežinau, bet jie –
tamsiai violetiniai,
taip ir skauda.
Gal čia kalta
lapelių forma –
išgaląsti
virtuvės peiliai,
aštrūs
dviašmeniai durklai,
pavojingi vilko dalgiai,
žaizdos būna gilios,
pūliuoja, ilgai negyja.
Skausmo pirštai –
laibi ir mėlyni,
kai įžnybia,
lieka žalsvos dėmės,
guzai ir kraujosruvos.

Skausmas suima, suspaudžia
ir nebepaleidžia,
šypsosi oranžinėmis lūpomis,
tamsoje žybčioja geltonais
pelėdos veizolais.
Juodas cilindras
nusmauktas ant viršugalvio,
kakta — prakaituota,
frakas — seniai nevalytas,
ką jau kalbėti
apie marškinius —
purvini, neišlyginti.
Kad ir koks bjaurus būtų,
kas naktį žaidžiamo
myli-nemyli,
pradedam lygiai dvyliktą,
tęsiame iki pat ryto,
nuskausminamieji neveikia,
migdomieji — taip pat.

Priegalvio užrašai

Kaip kokia Sei Sionagon,
besiraivanti tarp raudonų
atlaso pagalvių, už šilko širmos,
po byrančiais vyšnių žiedlapiais,
tekant baltam mėnesiui,
pataikauju sau ir vardiju
tai, kas yra gražu, subtilu,
rafinuota ar verta meilės.
Aprašinėju, o ne rašau,
ne gyvenu, bet įsivaizduoju,
gėda man, bet – malonu,
nieko čia nepadarysi,
prigimties nepasirinksi,
aukščiau bambos nepašoksi,
nuo savęs nepabėgsi,
prieš vėją nepapūsi,
ką moku, tą moku –
nugrimzti
ir vėl išnirti.

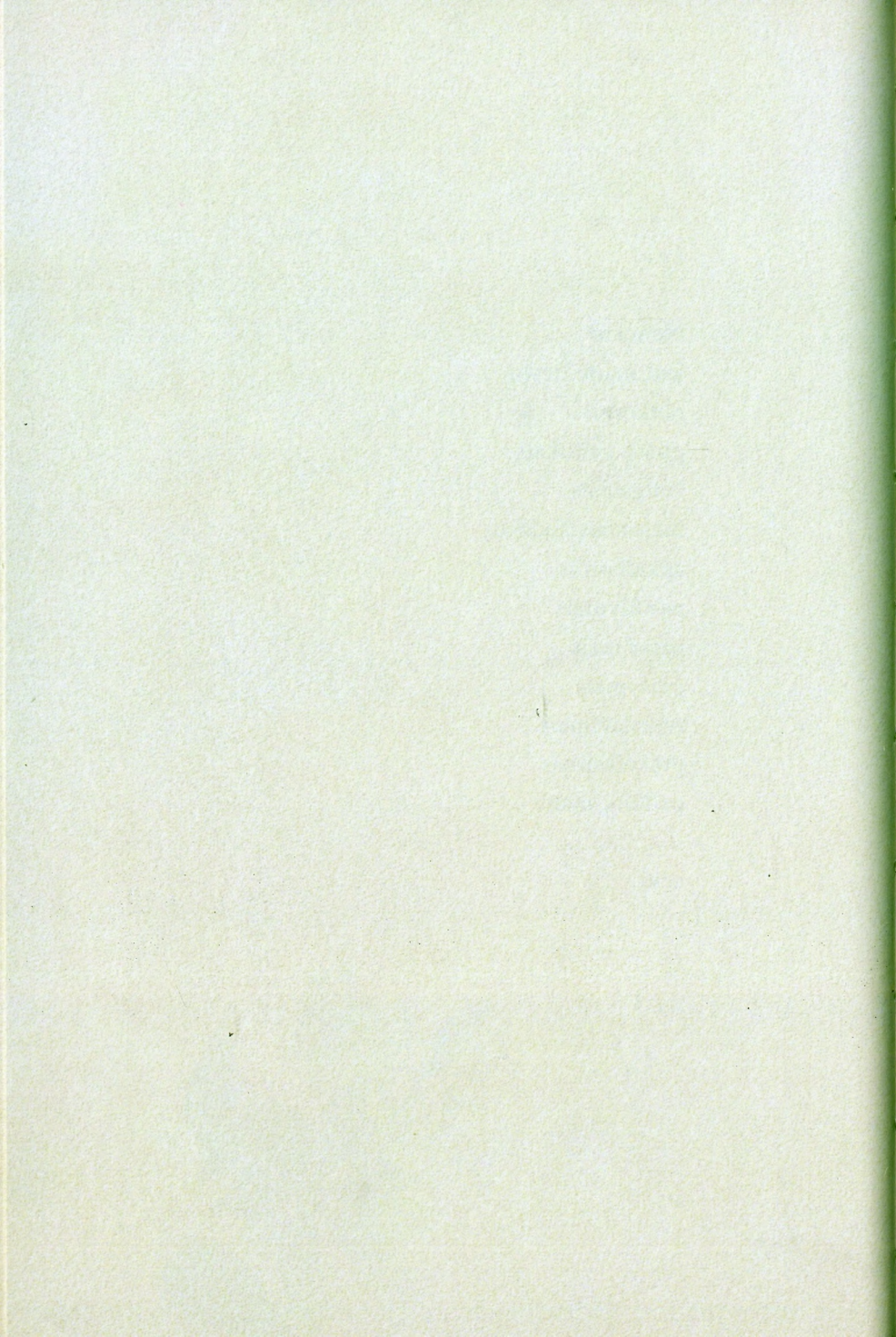
Psichozė 4.48

Viskas
daugiau nebegaliu
lyg į kampą
įvarytas žvėris
kandžiojuos
staugiu
pasišiaušiu
iš nasrų drimba seilės
esu šlykšti
saugokitės
tikrai neatlaikysite
nusivylimo ir liūdesio
mano žvilgsnio
spruksite kas sau
daugiau nebegaliu
viskas

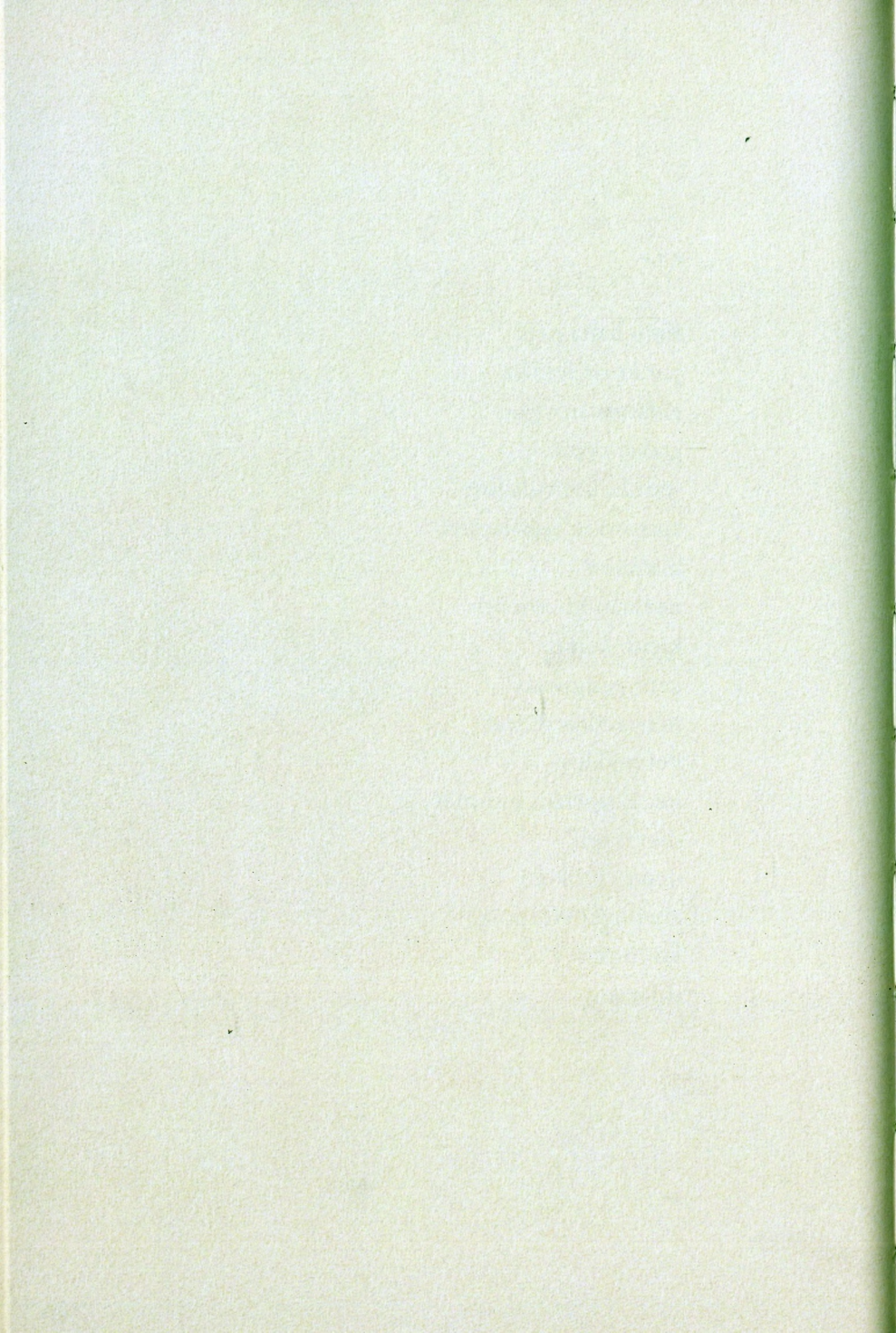
* * *

Nenoriu
kad mane liestų
rankomis
pirštų galiukais
žvilgsniais
maloniais žodžiais
apkalbomis
pasiūlymais
patarimais
prašymais
reikalavimais
prakeiksmiais
palikite mane
.....
ačiū

* * *

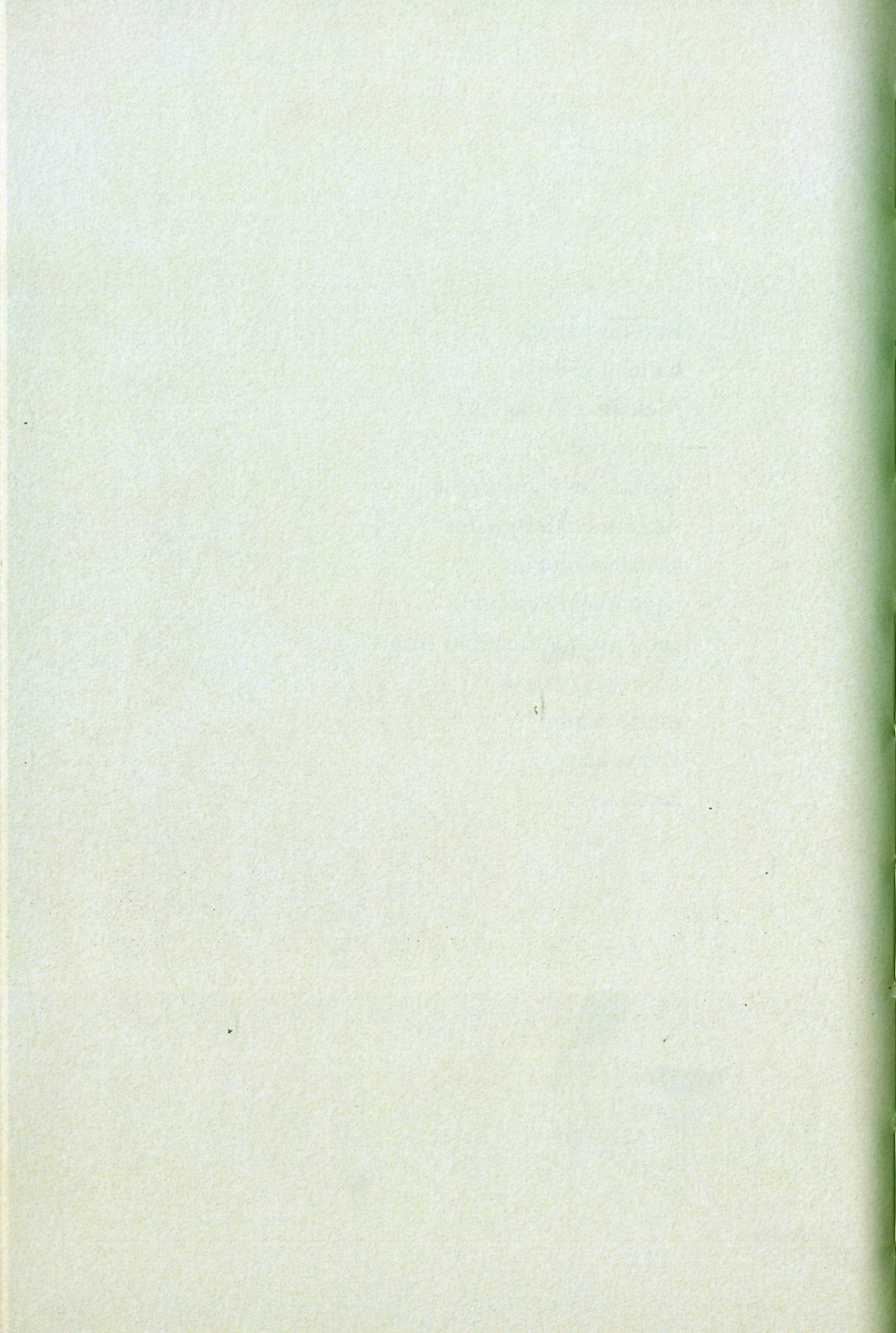
Kaip balta pelė
per kurią leidžia
elektros srovę
gailiai cypiu
spurdu konvulsijose
apsiverkiu apsišlapinu
blaškausi
nežinau ko griebtis
kieno šauktis
kam pasiguosti
nebeveikia vaistai
nei maldos
nei Lozorius giesmės
dievai tyli
deivės juokiasi
abejingai vibruoja
kosmosas
išdavikas

* * *

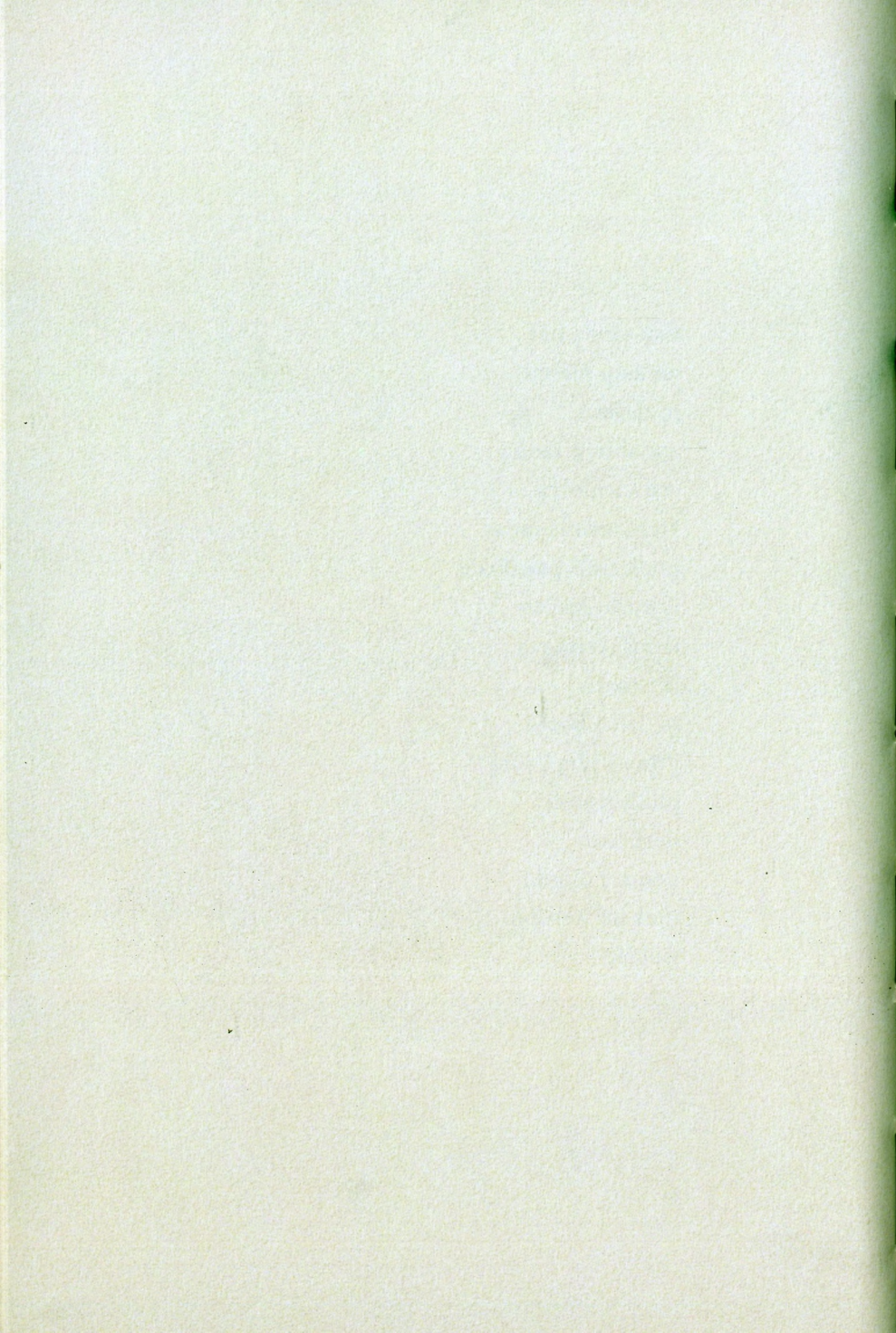
Puolu į paniką
bandau gelbėtis
išleidžiu tūkstančius
čiuptuvėlių –
kabinsiuos į gyvenimą
siunčiu SOS signalus
esemesus emailus
paguodos nesulaukiu
aptakios mandagumo frazės
nieks neįžvelgia
mano siaubo
aiman arba
amen

* * *

Esu viena bet
ne kaip pirštas
jų dešimt
ant abiejų rankų
esu viena lyg
vienkartinis indas
popierinis puodukas
iš kurio kažkas
jau išgėrė kavą
ir išmetė
už laivo borto
į jūrą į jūrą į jūrą
plūduriuoju
neskėstu
neinu į dugną
niekam nerūpiu
šiukšlė

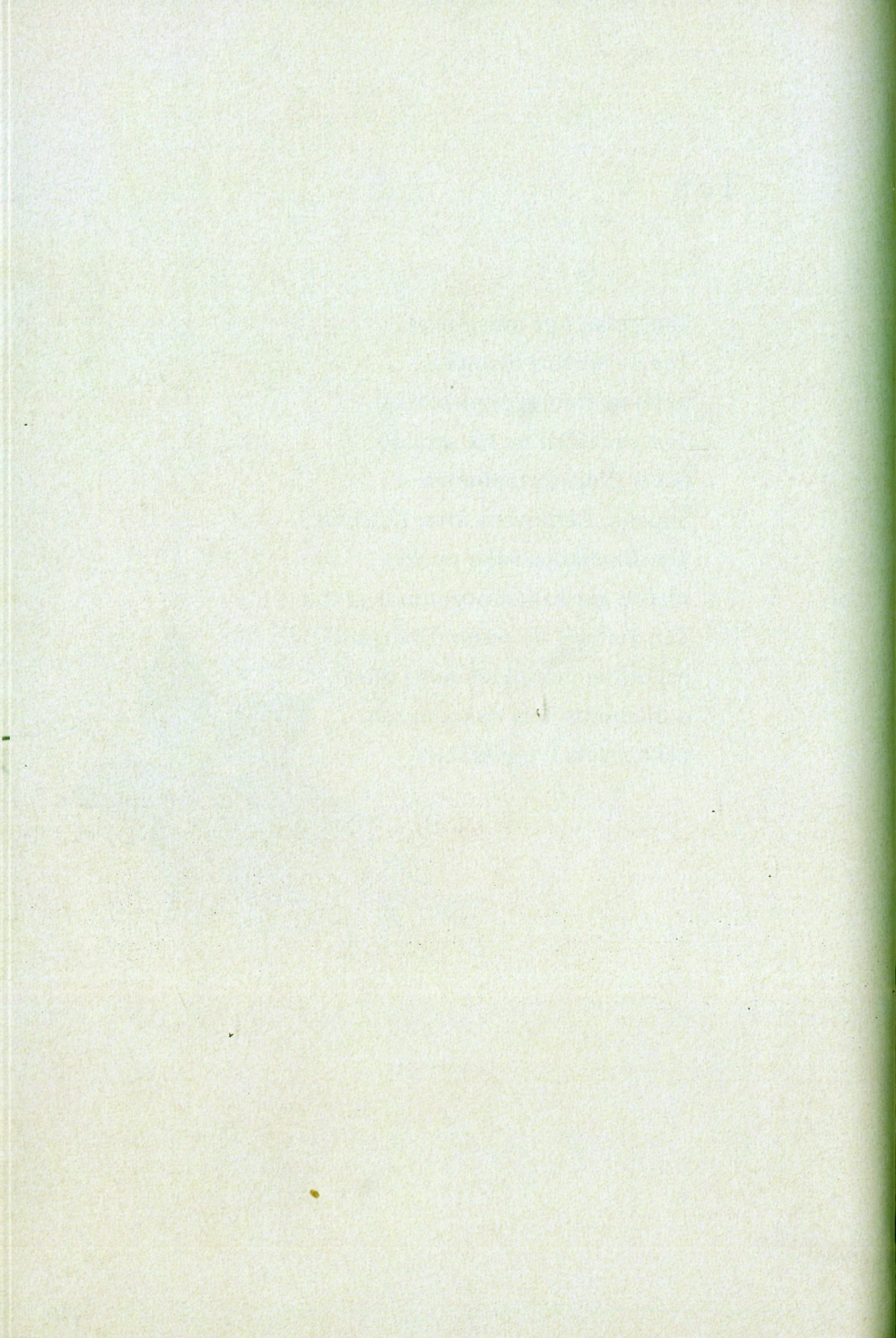

Ten

Ten

Ten gerai, kur mūsų nėra,
Ten žuvys turi liežuvius,
todėl bučiuojas prancūziškai,
Ten paukščiai ne tik skraido,
bet ir groja fortepijonais –
Šopeną, Bethoveną arba *Yesterday*,
Ten šimtakojai rūko pypkes
susėdę ant haliucinogeninių grybų,
Ten žmonės be proto džiaugiasi
ir godžiai raško kiekvieną dieną,
o dienomis Ten viskas užžėlę,
naktys veša lyg piktžolės.

Tarpmiestiniame autobuse

Vos įkeliu koją į
tarpmiestinį autobusą,
many tučtuojau pabunda
ilgai miegojęs taboras,
čigonai kūrena laužus,
plėšia romansus,
čirpina smuikus,
brazdina gitaras,
jiems rūpi tiktai keliauti,
nesvarbu kodėl, ko, kur —
kelelis tolimas, kelelis dulkinas.
Už lango slenka peizažai,
24 gražūs, malonūs kadrai
užliūliuoja tarsi lopšinė, o
25-asis slepia klastą —
strėle įlekia pro vyzdį
ir sminga į smegenis,
rėkiu be garso,
raitausi iš skausmo

nē nekrustelēdama,
ilgai neatsigaunu,
kelelis tolimas, kelelis dulkinas.

Katinas automobilyje

Štai, katinėli mielas, ir
susvyravo tavo pasaulėlis,
žlugo ramybės taisyklės,
nuo Egipto laikų – murkiant –
perduodamos iš kartos į kartą,
po minkštom letenėlėm
žemė slysta ir vartosi,
išlaikyti pusiausvyros
nebepadeda net išdidžiai
pakelta uodegos vėliava,
esi tempiamas ne į tą pusę,
į kurią nori judėti, priešiniesi,
visa gerkle trauki arijas,
kaip išprotėjęs Pavarotis –
O Sole Mio, Ave Maria.
Nuo panikos
kuokštais šeriasi kailis,
akių vyzdžiai išsiplečia
lyg Juodosios skylės –
tuoj praris Paukščių Taką,

liežuvėlis rožine lipniajuoste
bergždžiai bando prisiegti
prie ko nors tvirto, patikimo,
nagais kabinies į žmogų,
jis banguoja, liula, liumpsi
kaip ir pats gyvenimas,
iš taško A į tašką Z –
šviesmečių kelias,
tai jau geriau nesipriešink,
susitaikyk su žiauriu likimu
ir melskis katinų dievui,
kurio vardas netariamas.

Lėktuve

Sėdintiems šalia
atsarginio išėjimo
dera palikti viską,
išskyrus viltį.

Žinoma žinoma,
rankinės ir portfeliai
trukdys pulti strimgalviais
iš krentančio lainerio.

Šaliai, šerpės, skraistės
irgi nereikalingi,
į juos gali įsipainioti
alkanos tarpuerdvių dvasios.

Poetų barzdos, anaip tol,
nepageidaujamos,
už jų velnias
čiumpa dažniausiai.

Patartina nusiskusti
net kojų plaukelius,
pašiurpę jie tampa aštrūs —
sudraskys debesis.

Būtina nusimesti
visus drabužius,
lyg gimstant, mylintis
arba gulint lavoninėje.

Nuogybė neišvengiama
lemiamais momentais:
Boscho Rojuje ir *Pragare*,
Memlingo *Paskutiniame teisme*.

Visi, jau kritusieji,
spiečiumi sukasi
tarp propelerių menčių
ir nuožmiai šypsosi.

Miesto skveras

Pučiant žvarbiam šiaurės vėjui
atėjūnas iš tolimos pietų provincijos
tamsaus gymio tikriausiai
neturintis pastogės
parke ant suoliuko kontempliuoja
nerudeniškai žalią žolę
(pirmas alaus gurkšnis)
violetinius krokų žiedus
(antras alaus gurkšnis)
peraugusius pievagrybius
(trečias alaus gurkšnis)
byrančias rožes
(ketvirtas alaus gurkšnis)
žuvėdrų plunksnas
sukibusias sapnų gaudyklėmis
(penktas alaus gurkšnis)
praeivių kojas
(paskutinis gurkšnis – šventas)
valkata sviedžia tuščią skardinę
staigiai lyg darytūsi charakirį

žaliašonė *Carlsberg*
skrieja kreiva trajektorija
atsitrenkia į geltoną šiukšliadėžę
suskamba kaip špižinis varpas
ir akimoju miršta

Pusryčiai viešbutyje

Kūnai ką tik išvynioti
iš miego įkapių
lėtai slenka
į pusryčių skaistyklą.

Nuo sunkaus miego išbrinkę
vokai nepraleidžia žvilgsnių
iš burnų sklindantį nykimo tvaiką
dangsto *blendamed* aromatas.

Nedarnus mirties šokis
aplink stalo sarkofagą
puoštą auksiniais sūrio lapeliais
dabintą rausva kumpio mozaika.

Antkapiniai skrebučių keturkampiai
aklos kietai virtų kiaušinių akys
geltona trynių tulžis
liulančios drebučių smegenys.

Riebūs dešrelių pirštai
pranašišškai rodo į dangų
dirbtinis medus tįsta
kaip išretėjęs laikas.

Peiliai ir šakutės muša ritmą
į lėkštes baltas pašildytas, bet
švininis sapnų sunkis
kausto šokėjų žingsnius.

Pusryčiauti visiems matant —
gėda lyg nuogai išsirengti
viduryje gatvės ir kabinėtis
prie suglumusių praeivių.

Nebepakeliamą įtampą
staiga susprogdina
krentančio šaukštelio riksmas.
Gero apetito.

Knygų mugėje

I

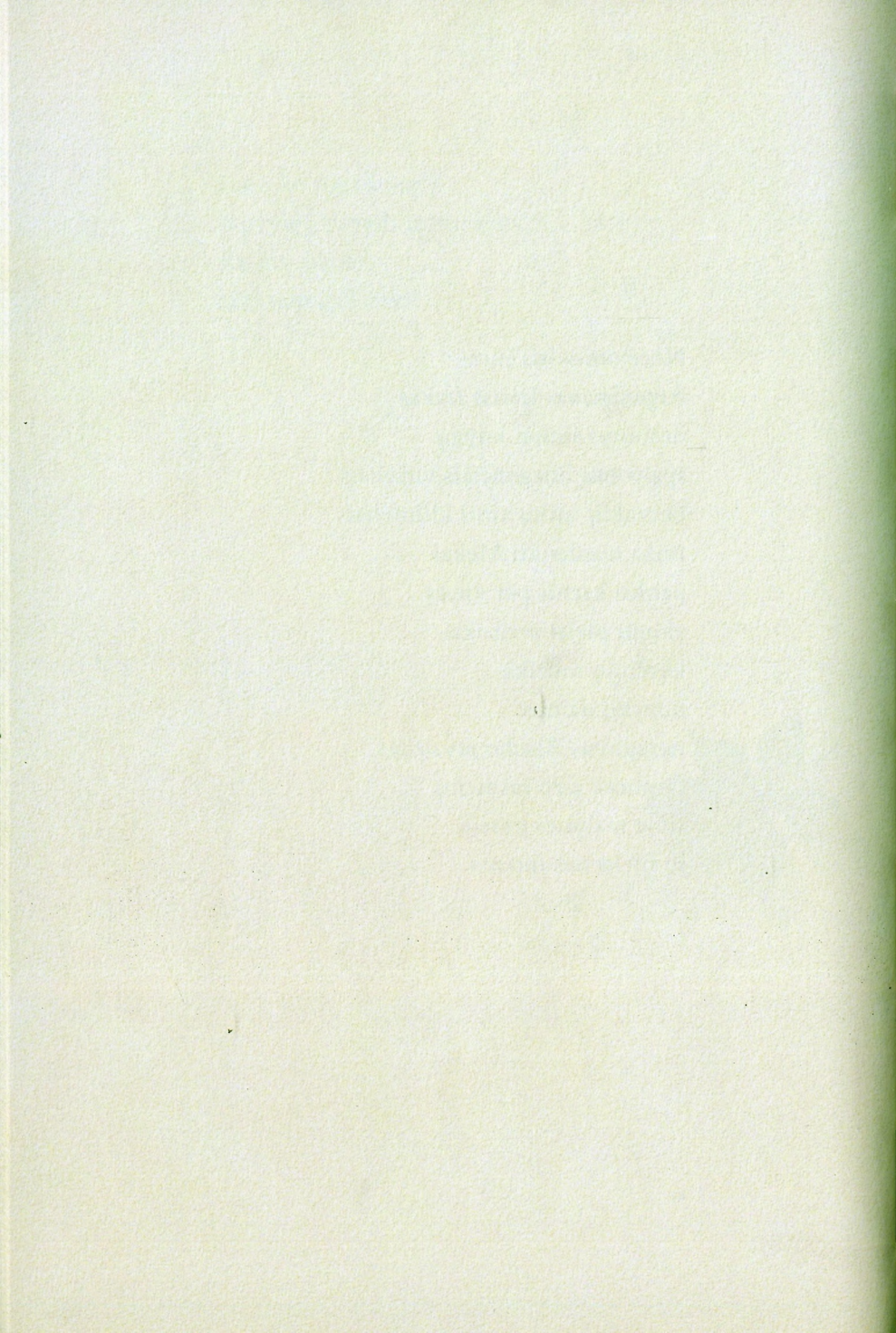
Geteborgo knygų mugėje
Internationella Torget arenoje
tibetietis (buvęs vienuolis)
su *Levis* džinsais *Adidas* kepurėle
juoda venecijietiška puskauke
(kad nepažintų buvę budeliai)
pasakoja apie kalėjimus kankinimus
moterų sterilizaciją genocidą.
Klausytojai siurbčioja kavą
kemša sumuštinis ir spurgas
ilsina pavargusias kojas žiovauja
grimzta į nuobodulį niurna:
duokite mums šviežienos
ką nors iš Abu Graibo Beslano Darfuro
girdėjome kad Sudane juodžiai
kasdieną miršta
šimtais ir tūkstančiais
ant kūdikėlių lavonų
tupi riebios musės

(nuo ko jos tunka?)
o gyvieji pavydi mirusiems.
Ką jūs sakote,
argi taip gali būti?

II

Norėjote – štai jums
Afganistanas Iranas Irakas
dešimtys šimtai knygų
spalvotais blizgančiais viršeliais
berankių vaikų austi kilimėliai
tinka nusilenkti Mekai
penkis kartus per dieną
aklųjų piešti atvirukai
kurčiųjų muzika
nebylių dainos
neregimas Alacho atvaizdas
tarpuose tarp rašmenų
šioje realybės pusėje
jų nieks nesupranta.

III

Sena pražilusi kinė
paralyžiuota kankinė
invalido vežimėlyje
dalina lapelius su
Falun Gong tezėmis.
Falun Dafa – pranašas ar Dievas?
Tikėjimas? Sekta?
Organizacija? Judėjimas?
Ar tai tie kurie tyli
užantspauduotais veidais
Budų šypsenomis?
Nuolat medituoja?
Vis mankštinasi?
Mojuoja rankomis
kaip policininkai
kaip Izidė sparnais
pigiamė medaliuone iš Egipto
kaip diktatorius tribūnoje
kaip šv. Jonas dykumoje

kaip įsigeidęs žaislo vaikas?

Ar verta sėst į kalėjimą

Dėl trijų skiemenų –

ZHEN SHAN REN?

Man jie nieko nereiškia.

Dar yra ir adresas internete:

w.w.w. falundafa. org

Ten skelbiamos

žuvusiųjų pavardės.

Būtinai žvilgtelėsiu

jei nepamiršiu.

Vakarienė arba sušis 23.00

22.40

Vakaras svetimas miestas

parduotuvė *7-Eleven*

sotina alkanus

girdo trokštančiuosius

22.45

sušis į namus

lazdelės celofane

kaip vienkartiniai švirkštai

maistas vakuuminiame įpakavime

lyg slaptieji vienaaragio organai

neegzistuojančioje kunstkameroje

arba pamirštame bestiariume

23.00

Viešbučio kambario karceris

pasaulio kryžkelė tarp keturių sienų

žudiko žingsniai koridoriuje

tolimas kosulys orgazmo rikšmas

BBC CNN MTV

Animal Planet Discovery

TV kanalų perjunginėjimo

psichodelinė monotonija

23.05

Sušis

balta ryžių kariuomenė

oranžinės lašių vėliavos

sprogstamasis *wasabi* pagardas

septyni samurajai

raudonomis paprikų širdimis

juodais *nori* šarvais

jų žūtis neišvengiama.

23.20

Plastikinis padėkliukas

nusiaubtas karo laukas

keli kritę ryžiai

daug sojų padažo kraujo

liūdnas vaizdas

tragedija.

23.30

Žuvusiųjų sielos

dar sklando palubėje

kūnai jau užritinti

žaliu obuolio antkapiu.

Naktinis nuotykis

Gatvėje *Södra Vägen*
sutinku Mirties Angelą.
Jo akys žalios
su melsvais taškeliais.
Ploni antakiai
pinceto gnybtelėjimais pakelti –
tobulos nuostabos išraiška.
Šnervės virpa it rujojančio stirnino,
kaubojiškai trūkčioja skruostikauliai.
Lūpos ryškiai raudonos ir vaiposi
kaip dainuojančio Marilyn Mansono.
Ausyje piktai žybsi sidabro pusmėnulis.
Mirties Angelas kvepia
rūgstančiomis braškėmis,
nubyrėjusiais eglės spygliais,
pūvančiais lapkričio lapais,
kėkšto lizdu ir lukštais,
iš kurių išsiriti kėkščiukai.
Mirties Angelas artinasi
ieties metiko žingsniu:

vos koja paliečia grindinį,
viena po kitos sprogsta
manekenų galvos vitrinose.
Mirties Angelas manęs nė nepastebi.
Gal turėčiau persižegnoti arba
tris kartus nusispjauti per kairįjį petį?

Intercity Cargo Hotel

Čia ir dabar visi yra tarp –
dangaus ir žemės,
namų ir pasaulio,
Dakaro ir Limos,
Londono ir Honkongo,
Bostono ir Nairobio.

Penki laikrodžiai ant sienos
rodo vis kitą laiką:
0.00 – Grinviče,
4.30 – Karačyje,
7.30 – Pekine,
9.00 – Kanberoje,
Niujorke dedasi kažkas keista.

Atrodo, kad keliauja
tik seniai ir kūdikiai,
kartais ir tie, ir tie
nenulaiko galvų

arba sėdi ratukuose, dar
trūksta embrionų ir skeletų.

Tarpinės amžiaus grandys
išsitrynusios, išblukusios,
keturiasdešimtmečiai vyrai
nuovargio palytėtais veidais
glaudžiasi baro užkampiuose
ir prašo — *One beer*.

Jų moterys kažkur dinga,
tikriausiai tualetuose
keičiasi higieninius įklotus
arba slapčia skambina
tolimų šalių meilužiams.

Daugiakalbė, naujakalbė —
vieniems reikia ledukų,
kitiems citrinos griežinėlių,
servetėlių žinduklių lūpytėms,
saldžios žolelių arbatos
protezuotoms senelių burnoms.

O už lango vis kyla lėktuvai,
lekia tarsi strėlės į aiškų tikslą,
šią gyvenimo atkarpą
jo tikrai neprarasime,
nebent – mirtume.

Žingsnis į Tuštumą

I

Indiros Gandhi oro uoste
iš lėktuvo koją iškeli
tiesiai į Tuštumą,
Šunjata sudreba,
Šyva pradeda savo šokį.

Kosminiai vėjai gena dūmų debesis,
ugnies nematyti, bet ji ką tik
iki pelenų sudegino visatą,
aitriai dvokia žemės iščių vandenys,
gliti pirmapradžių pelkių placenta,
lotosų virkštelės dar nenukirptos.

Iš šiltos dirvos dygsta žmonės,
šliaužia, ropoja keturpėsti,
ramstosi rankų pelekais, jie
dar nepakirdo iš mirties miego.
Geriau nė nepabusti,

nepradėti visko iš naujo,
vos gimę kūdikiai rėkia —
One rupee, madam,
su paskutiniu atodūsiu
mirštantieji iškvepia —
Bakshish, sir.

II

Pirmapradė tamsa,
pirmapradis karštis,
pirmapradės pelkės
dvokia saldžiarūgšte
pirmaprade materija
(verčia vemti).

Alsus rūkas, slopūs dūmai
ritasi pažeme,
pasaulis dar tik kuriasi,
iš chaoso atsiranda
pirmapradžiai pavidalai.
Praplaukia tobulai iškirptas
baltos karvės siluetas,
užtat žmonės neužbaigti,
vieniems trūksta rankų,
kitiems – kojų, tretieji alsuoja
pro trikampę skylę vietoj nosies.
Pirmą ir paskutinę kūrinijos dieną
vainikuoja gėlių girliandos –

geltonos, oranžinės, purpurinės,
pasviręs ir kreivas pusmėnulis.

Penktoji kelionė į Indiją

Čia buvo keliauta
kaip į Pažadėtąją žemę,
tikėtasi Nušvitimo, Nirvanos,
ekstazės skrydžių, levitacijos,
visagalės tantrinės meilės,
bent jau Dalai Lamos šypsenos.

Pirmas kartas atrodė šventas,
antras – irgi ypatingas, bhaktinis
(taip vadinama meilė Viešpačiui),
trečias – iliuzijų išsisklaidymas,
ketvirtas – smūgiai žemiau juostos,
penktas – tik Taikos konferencija.

Ką galėčiau pasakyti apie Taiką,
kai mano širdyje pjaunasi katės,
nuolat kariauja velnias su angelu,
demonai driežų uodegytėmis įveikia
rojaus paukščius auksiniais nimbais,

juodos pralaimėjimo vėliavos nepalieka
vietos baltiems triumfo vimpelams?

Penktąjį kartą Indijoje... Noriu nieko neveikti,
nelaukti, nesitikėti, nesivilti, nemylėti,
tik sėdėti saulėkaitoje, skanauti čapatį,
gerti imbiero arba kardamono arbatą,
balansuoti ant išnykimo ribos,
bent akimirką, net ne laiko vienetą,
būti nei čia, nei ten, nei niekur.

Rytas Džaipure

Su pirmuoju rožiniu saulės spinduliu
pabunda melsvos paukštės ir
prapliumpa dusliomis aimanomis –
kaip drovios panelės,
netikėtai ištiktos orgazmo,
lyg piemenaitės, pamylėtos Krišnos
atsainiai, bet nepamirštamai.

Skleidžiasi magnolijos ir kinrožės –
erotiškos gėlės, kiekvienas žiedlapis
pilnas dviprasmybių ir gašlių užuominų.
Po marmurinį radžos mauzoliejų
šokio žingsneliais sukasi, blaškosi
mirusių sugulovių sielos. Septyni šimtai
epidemijos pakirstų kūdikėlių pilsto
mėlyną princų kraują iš tuščio į kiaurą.

Čia net dykuma kvepia haremu,
cinamonu, santalu, jazminų aliejumi,
Tigro forto moterų kambarėliais,

išpieštais lelijomis ir povais.
Rytą Rožinio miesto elgetos
ritasi iš džiuto kokonų,
ant banjano šakų džiūsta šilko sariai,
siuvinėti auksu ir brangakmeniais.

Jei jau melstis – tai labai garsiai,
muedzinas sėdi aukštame minarete,
brahmanas nuo stogo šaukia į megafoną,
katras katrą perrėks?
Ant debesies sidabriniu pakraščiu
Alachas su Rama jau tūkstantį metų
žaidžia marmuriniais šachmatais.

Radžastano bestiariusas

Baltas šuo su trimis kojomis,
kupranugaris žaizdotais šonais,
dramblys perplėšta ausimi,
rožinėmis strazdanomis ant straublio
(tai – drambliškos senatvės požymis),
vienaakis liūdintis povas ir dar
trys tūkstančiai sparnuotų paliegėlių
iš Paukščių ligoninės
persikels į mano vidų,
čia apsigyvens ilgam,
pasidaugins šimtais dvynių,
lyg stiklinės kaleidoskopo gėlės
įstrigs pasąmonės vingiuose,
atakkliai rodysis slogiuose sapnuose,
vilks paskui save sunkias ir žvangančias
interpretacijų grandines,
ką apie tai pasakytų Freudas, o ką – Jungas?
Kas tuos sužeistus gyvius, kas mane išgydys?

Indiškos miniatiūros

Kai žiūriu į indišką miniatiūrą,
pasaulį regiu tarsi skrisdama,
paukščio akimis nužvelgiu
raudoną žemę, ochros kalnus,
turkio spalvos vandenį,
nekaltą žydinčių medžių žalumą.
Bajaderės šoka šventyklose,
odaliskos haremuose siurbčioja vyną,
radžių žmonos baltuose bokšteliuose
į apnuogintas krūtis įremia
deimantais inkrustuotas šautuvų buožes –
medžioja dėmėtuosius elnius.
Barzdoti vyrai spalvingais turbanais
kažkur be paliovos joja
žirgais, drambliais, kupranugariais,
Krišna giraitėje groja fleita
ir flirtuoja su piemenaitėmis,
Kali trempia gulintį Šyvą,
net kraujai trykšta, dygsta gėlės,

žmogiaveidis erelis Garuda
tempia vežimą su Višnumi,
gyvenimas yra gražus, kai viskas
apvesta plonyčiu aukso kontūru.

Džainų šventykloje

Džainų šventyklos sienos
plaunamos triskart per dieną,
dievų statulos prausiamos pienu,
masažuojamos santalmedžio pasta,
geltonu šafrano aliejumi.
Dievai droviai šypsosi ir spokso
apvaliomis brangakmenių akimis,
lyg šis pasaulis jiems vis dar keltų
bėgalinę nuostabą, švelnų siaubą.
Nors taip rūpestingai stengiamasi
jų dangiškų jausmų nesužėisti,
kraujuojančios moterys, šiukštu,
į šventovę neįleidžiamos,
prieš žengiant į šią tyrą erdvę
dera nusiauti, nusišegti diržus,
laikrodžius, triskart praskalauti burną,
nusimazgoti rankas ir įmesti pinigą
į kartoninę aukų dėžutę.
Viskas veltui.
Dievai traukiasi atatupsti,

susisuka į paaukuotus šydus
ir pasislepia tamsiose nišose.
Kažkas, gaudydamas orą maldai,
įkvėpė ir mažą musytę,
o tai — mirtina nuodėmė.

Hierogamija

Rama, Krišna, Višnus,
Buda, Alachas, Kristus,
Šyva, Hanumanas, Ganešas,
Kali su savo palyda,
Durga, jojanti ant tigro,
trys Marijos – šitokiai
dievų, deivių, dievybių
ir šventųjų gausybei
dangus tikrai per ankštas.
Debesys išpampsta,
gulasi ant žemės, rangosi
kamasutros pozomis,
šniokščia glamonių vėjai,
trankos geismo perkūnai,
šaudo oranžiniai aistrų žaibai,
hare hare hare hare hare
džaja džaja džaja džaja
la ilacha ilalach
mani mani mani
muni muni
amen.

Hindustani Times

Jau penktą dieną
pagrindinės naujienos –
kriketo peripetijos ir
garsaus bandito žūtis.
Verapanas, visos šalies siaubas,
ištisis trisdešimt metų grobė
kino aktorius, dailias moteris,
kūdikius, reikalavo išpirkos,
vogė, prievartavo, žudė,
bet pagaliau buvo pakirstas
vienintelės taiklios kulkos.
Sako, kad jį išdavė katarakta –
galvažudys ryžosi operacijai
ir taip buvo įviliotas
į pragaištingus spąstus.
Kiti tvirtina, kad pabaisą
pardavė papirktais prekijais,
reguliariai tiekęs juodą dažą
išgamos žandenoms.

Žiauriausias Indijos vyras
net mirčiai alsuojant į sprandą
nenorėjo turėti nė vieno žilo plauko.

Atsisveikinimas

Oro uosto muitinėje
skamba, skamba varpeliai,
žvanga vadžros –
meditaciniai skeptrai,
ritasi Budų galvos,
virsta žiedlapių viduriai
iš varinio Krišnos,
vargas nuožmiajai Kali,
nuginkluota visagalė Durga,
šiukšlių dėžės pilnos
žalvarinių drakonų,
sparnuotų gyvačių,
liūtų žmogiškomis išraiškomis,
ten jiems ir vieta – tarp
peilių, žnypliukių, žirklučių.
Lūžta fleitos, verkia sitarai,
dusliai dunksi tablų širdys,
trūksta vėriniai perlų ir ametistų,
byra, byra, byra maldų karoliukai –
OM MANI PADME HUM PE.

Gotikos tapyba

Kai mes gyvenome,
dangus buvo auksinis,
žemė žydėjo baltomis
smulkiomis gėlytėmis,
kiekvienas teptuko galiuku
išpieštas žolynėlis
turėjo savo ypatingą likimą,
užsisvajoję mėgavomės
atvirkščia perspektyva,
daiktai nemažėjo
horizonto linijos link,
mus lankė angelai
su kardais ir lelijomis,
prikalti prie kryžių vyrai
kalbėjosi su debesimis,
moterys paslaptingomis šypsenomis
žindė šventus kūdikėlius
arba šukavosi nuodėmių pilnus
marijų magdaliečių plaukus,
mūsų kūnus ženklino

spinduliai, stigmos, nimbai.
Ilgas kelias iš viduramžių
į Vandenio eros pradžią,
šimtmečių šimtmečius stovime
anapus lakuotos medžio amalgamos,
matome jus kaip iškreiptą atspindį,
tamstų veiduose savęs nebeatpažįstame.
Ar verta klausti, kas jūmyse mummyse,
žmonėse, Adomo Ievos giminėje
taip baisiai pasikeitė?

Hieronymus Bosch „Šv. Antano gundymas“

Viešpatie, įausk mane, Antaną, kaip gėlę
į savo košmarų nėrinį
įmantriais slogučio mezginėliais,
parodyk man visas šio pasaulio
nuodėmes, iškrypimus, ydas,
kūnišką ekstazę, sueičių saldybę,
kankinimų siaubą, gyvų lavonų irimą,
nesusiviliosiu, neišsigąsiu,
neprarasiu proto, nė nemirktelėsiu,
rymosiu didžiulio triptiko nuošalėje
ir parėmęs galvą mėšliai žiūrėsiu
į man vienam žinomą vidinę erdvę.
Anava, dangumi kliedesio laivės skrenda,
neūžaugos, žiurkės, plėšrios žuvys žnaibosi,
kanda, duria, viena kitą ėda, gašliai žudo,
ne, nepasiduosiu, bet ir nesipriešinsiu
šitam pasibaisėtinam grožiui, proto ūkanoms,
gundyk, gąsdink, griauk mano tvirtybės rūmą,
šventos Antano ramybės nesudrums net
aname paveikslo kampe pasklidę juodi dūmai,

atsivėręs pragaro žaizdras, kruvinos debesų žaizdos,
Viešpatie, ačiū, kad iki manęs, mažatikio, nusileidai,
kad mane taip balsingai kalbini, tik, šiukštu,
nesakyk, kad čia ir dabar velnias byloja.

Pieter Bruegel

Skraidyti pradėjau, kai buvau
mažas vaikas, sapnuose,
ten vis sutikdavau kitą berniuką,
Ikarą, mudu aptarinėdavome
pūkų lengvumą, plunksnų ilgį,
išskleistų sparnų plotį,
rankų mostus sklendžiant.
Vėliau vaikystės iliuzijų bičiulį
nutapiau viename savo peizaže,
pavaizdavau ne jo skrydį, o kryptį:
iš žalsvo banguoto vandens, nepykit,
kyšo tik skęstančio skraiduolio kojytės.
Suaugęs skrisdavau pagautas dažų kvapo,
juk žmogus yra perdėm žemažiūris,
tik iš šarkos, varnos ar angelo skrydžio
galima pamatyti, kokios gražios Dievo drobės,
kokie baisūs užrašai ant Jo paveikslų porėmių.
Bet labiausiai mane kelia į dangų
geltona laukų spalva per rugiapjūtę,
akinamas viduržiemio sniegas,

girtos kalbos smuklėse, Užgavėnių pokštai,
dar — pasakos apie Babelio bokštą.

Visad skrendu be jokių sparnų ir
tik tomis valandomis, kai pasaulis švyti,
gal todėl dar niekad nenukritau.

René Magritte

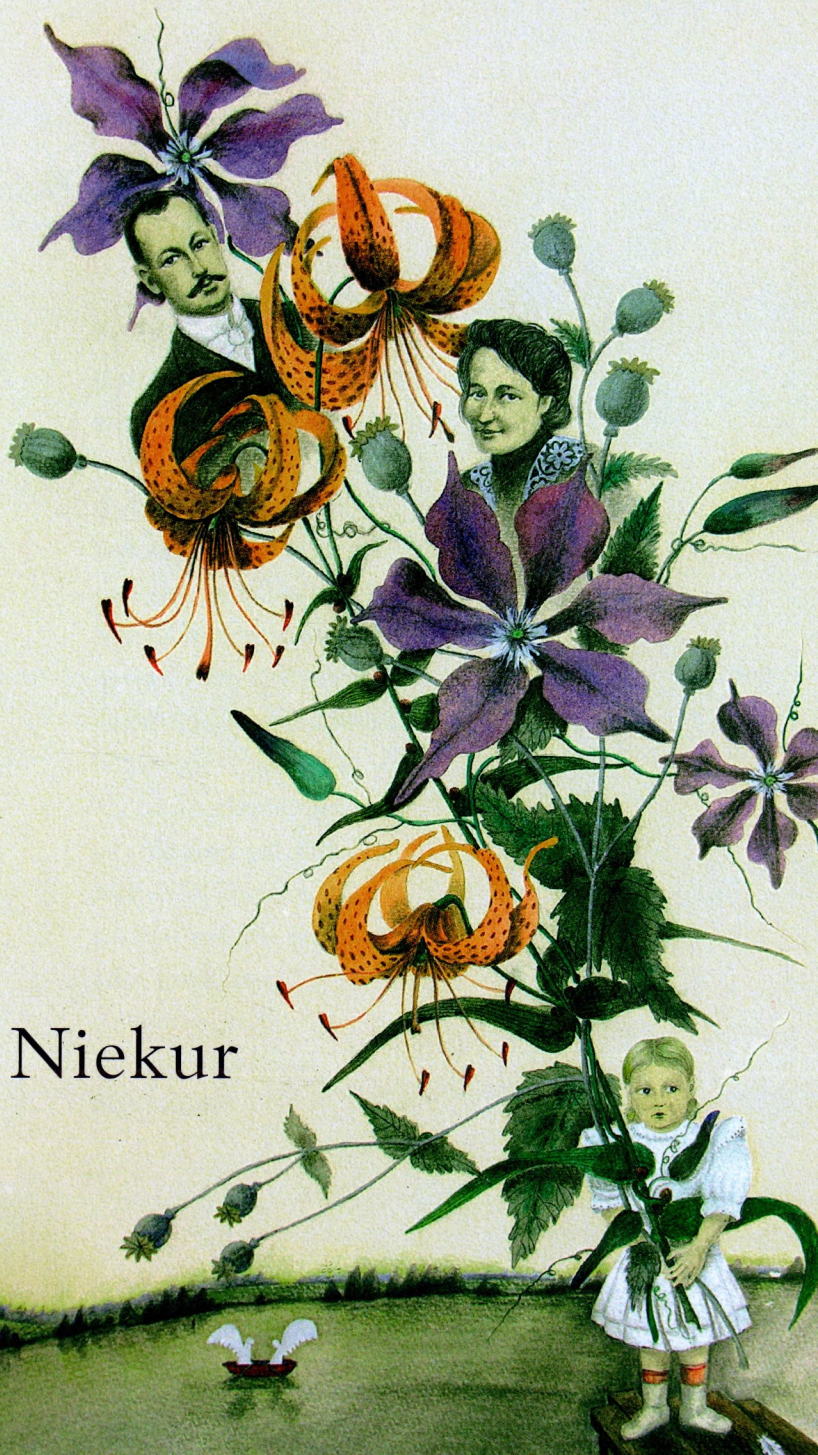
Šis pasaulis — tai tik pokštas,
akibrokštas, smagus kuriozas,
nutapytas ant mėlyno dangaus
su baltais debesėliais drobės.
Daiktai mano paveiksluose
užkrėsti keista infekcija,
kas prie ko prisiliečia —
tuo ir pats tampa, jei netikite,
pasižiūrėkite: moterys žuvys,
damos padangės, nuogalės,
ištiktos staigaus sumedėjimo,
įspraustos į vyno butelius arba
prarytos baltų naktinių marškinėlių.
Kaip pavadinsi — nepagadinsi,
batelis nepyksta, mėnuliu pakrikštytas,
kiaušiniui nesvetimas akacijos vardas,
o plaktuką pateiksiu vietoj deserto.
Jei jums baisi vienatvė — tik pašaukite,
kaip lietaus lašai vienodi vyrai,
susisiautę ilgais juodais paltais,

elegantiškus katiliukus užsimaukšlinę
ateis, niūniuodami maršą,
sustos visose kambarių kertėse,
prasibraus į apstulbusius veidrodžius,
užpildys tarpus tarp atomų ir kvarkų.
Jei visai nusiminsite, atklyskite
į žydrą mano fantazijų paribį,
čia guli mėlynas lizdas,
jame – trys kiaušiniai:
Tikėjimas, Meilė, Viltis.

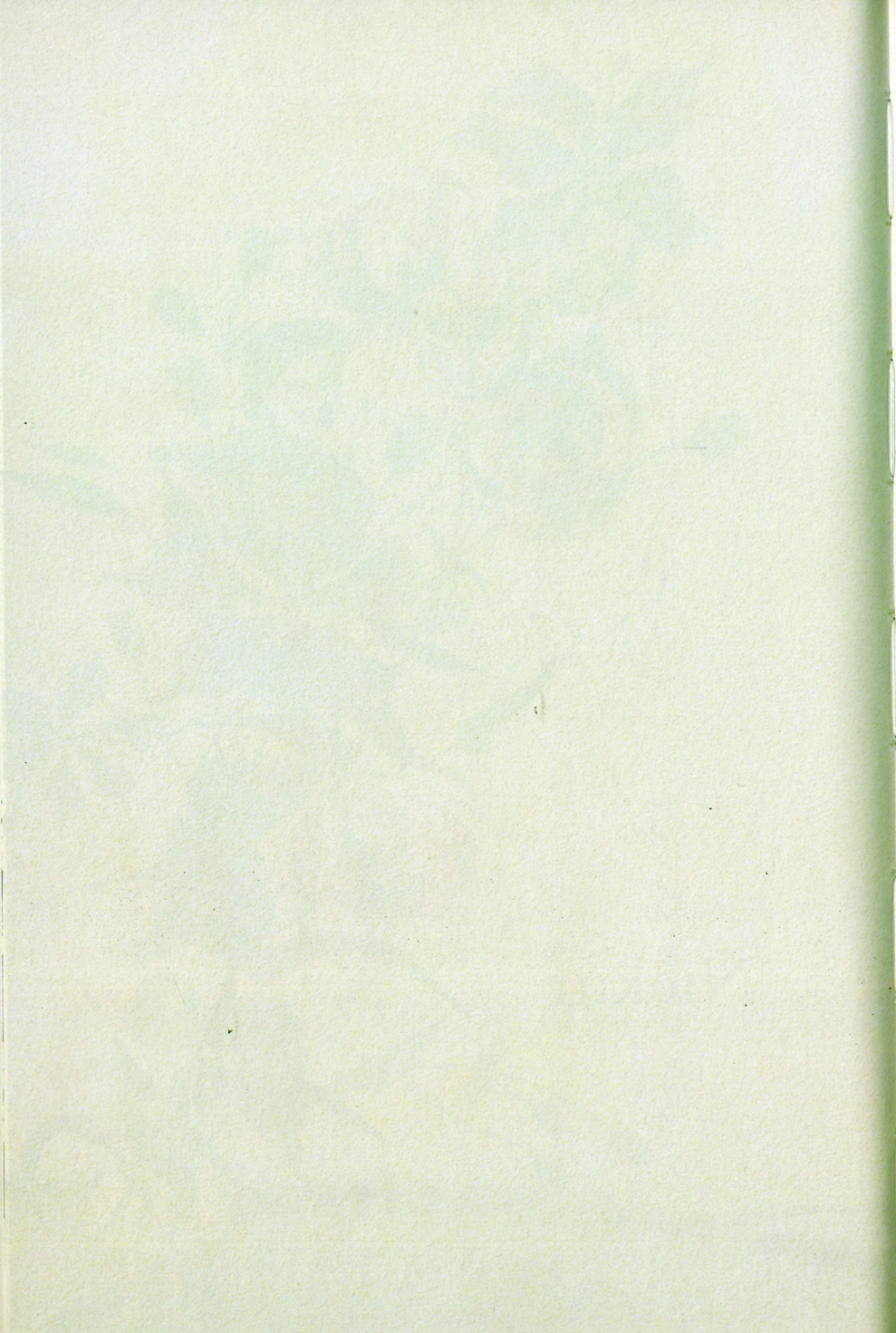
Paul Delvaux

Nuogalės, apstulbintos savo
geidulingų kūnų baltumo,
jų stiklinėse akyse atspindi
beprotybės šviesulys mėnulis,
apvalaini Briuselio odaliskų šešėliai
ilgisi tąsių, klampių glamonių
ant miesčioniškų pliušo sofųčių,
po purpurinio aksomo užuolaidomis.
Kiekvienoje spintoje paslėptas
vis kitokio nusikaltimo skeletas,
kartais griaučiai žiūri pro langus,
nuobodžiaudami kažko laukia
tuščiose geležinkelio stotyse arba
kostiumuotų gašlūnų draugijoje
bastosi vaiduokliškomis gatvėmis,
laikas neteka, niekada neateina rytas,
bet vidurnakčio tramvajaus ratai
vis tiek bilda tą patį:
iš gyvenimo – į mirtį.

iš gyvenimo – į mirtį,
iš gyvenimo – į mirtį,
į mirtį, į mirtį, į mirtį...

Niekur

Niekur

NIEKUR yra ne teritorija,
o skylė tarp dviejų žodžių,
spraga tarp širdies dūžių,
trumpas mirksnis, kai
susiliečia blakstienos,
kad akių obuoliai neperdžiūtų
nuo spiginančios tikrovės.
NIEKUR neprasideda ir nesibaigia,
neturi jokių apybrėžų,
nepasiduoda apibūdinimams,
bet zvimbia paausyje
lyg bitė milžinė, didesnė
už tūkstantį galaktikų.
NIEKUR įkrentu, kai
saldžiai trokštu išnykti
arba smaugiama
pavasario grožio
karčiau nei karčiai
bijau mirti.

Angelui Sargui

Šaukiuosi Tavęs tik tada,
kai labai skauda, tarsi
mažas vaikas, kuris žino,
kad prisivėręs durimis pirštą
gaus saldainį.

Pasekmė seka priežastį,
o gal – priešingai,
kas pasakys, kas išnarplios
mažas mūsų apgaules,
sau sukurtus spąstus,
išsikastas vilkduobes?

Tu niekada neatsiliepi,
neištiesi rankos nei piršto,
tik apreiški, kad tarp mūsų
nėra jokio tarpo,
net menkiausio plyšio.

Tavo sparnas — mano kupra,
nimbas — mano galvos skausmas,
Tavo lelija — užmerkti akių vokai,
tarp Tavo drabužių klosčių —
mano sapnų nuobiros.

Einu į priekį —
Tu seki iš paskos,
dar nepradėjau trauktis —
o Tu jau žengi atbulas,
net šešėlis galėtų
Tau pavydėti užsispyrimo,
tikslumo ir ištikimybės.

Anapus debesų — pasvirę bokštai,
po žeme — sudegę tiltai,
Angele Sarge, skrendam ten,
kur mudviem būti užginta.

Trys nuodėmės lygtys

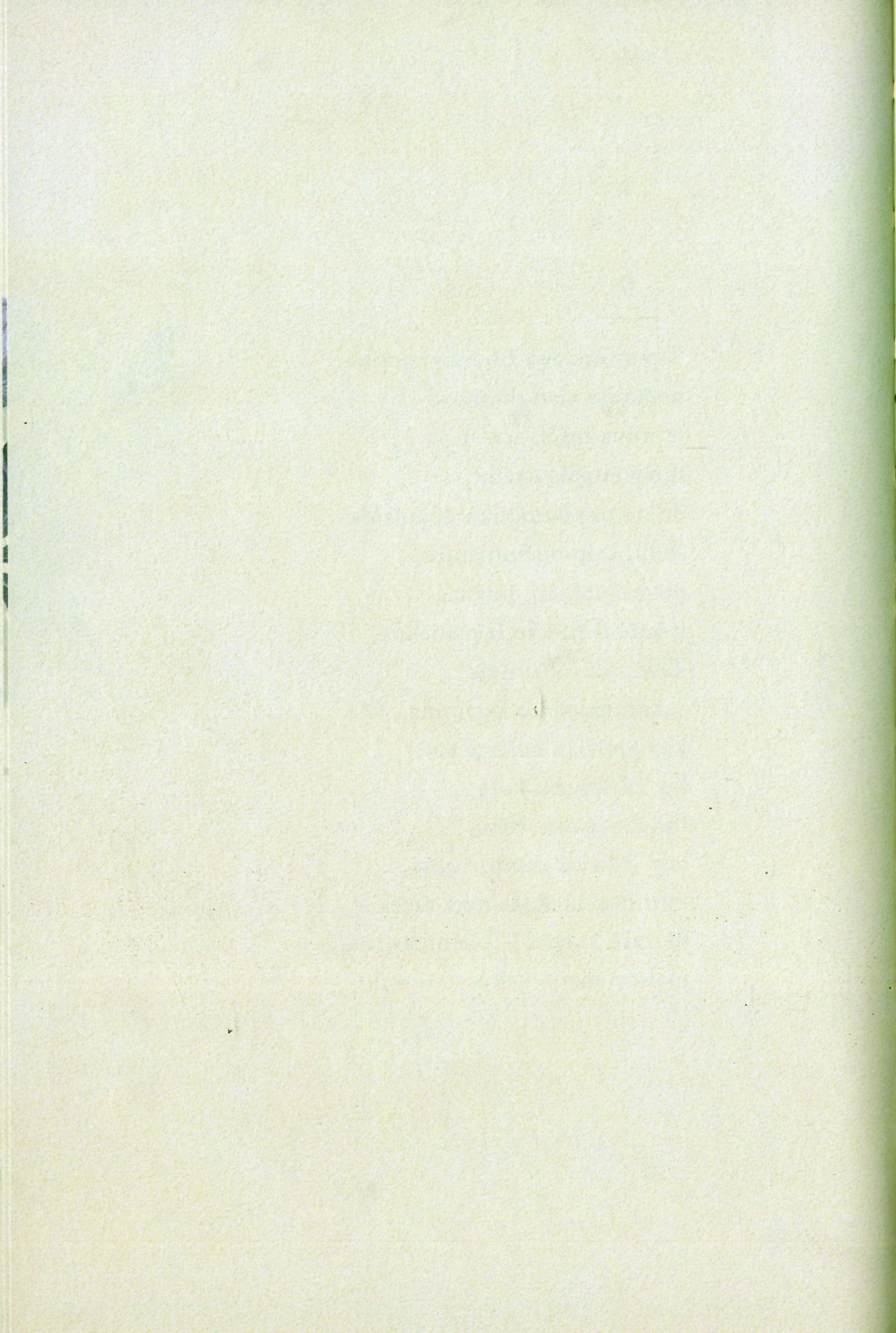
I

Visi tavo artimieji,
tavo teisėti savininkai
svaido į mane akmenis,
bepigu jiems, doruoliams,
amžių amžius esantiems
be kaltės ir be nuodėmės,
kaip turėtų jiems būt nuobodu,
koks nykus teisuolių gyvenimas,
nuo vaikystės bijojau spintų,
kuriose ne paslėpti skeletai,
tik karinio parado gretomis
kabo išskalbti, išlyginti drabužiai,
dusina levandos ir naftalinas.
Pavyzdinga tvarka mane
visad varė į gilią neviltį,
nužudė geismas + nerimas = chaosas.

II

Sapnuose tavo žmonos motina
neduoda man duonos
ir atima tuščią lėkštę
mėlynu pakraštėliu,
dukra pro bambuko užuolaidą
stebi, kaip bučiuojamės,
piktai juokiasi, purškia
it katė iš įsiūčio ir paniekos.
Tavo tėvas ir uošvis
sukrauna mano lagaminą,
kad greičiau nešdinčiau,
bet aš neturiu kojų,
todėl negaliu išeiti,
taip ir lieku kambariuose,
kuriuose niekada nėra tavęs,
tik tavo kvapas + pirštų atspaudai =
maistas mano kaltės jausmui.

III

Nuodėmklausys pasakė:
tiek jau to, nusidėk,
tik neskatinink nuodėmės –
jokių jaukų, kabliukų, tinklų,
ašarų, dūsavimų, švelnių žodžių.
Atšoviau: na jau ne, skatinsiu,
viliosiu, gundysiu, provokuosiu!
Ilgesys + nuodėmė = gyvenimas.
Aprimsiu + nebemylėsiu = mirsiu.
Žinau, nes Giltinė dviem pirštais
jau čiuopia mano pulsą
kaklo ir riešų gyslose,
skaičiuoja įkvėpimus iškvėpimus,
baisiai pyksta, kai dūstu
apimta aistros, o ne siaubo.

Mirti iš meilės

Ak, kaip būtų puiku
spjaut savo ligai į veidą
ir numirti iš meilės,
atkeršyt pamotei gamtai,
jos aklam nuosprendžiui,
kurio vis dar nesuprantu,
jaučiuosi nenusipelnius
net pačiais didžiausiais savo
klydimais, nuodėmėm, pykčiais.
Todėl noriu mirti iš meilės,
kaip japonės freilinos
„Istorijoje apie prinčą Gendži“,
kaip garbingi beduinų genties vyrai
melancholiškam „Arabų divane“,
kurį taip mėgo Stendalis.
Numirti iš meilės –
kokia tai būtų saldi pergalė
prieš pamišusių ląstelių kariaunas,
koks svaigus triumfas
prieš sarkomos legionus,

Sodomos ir Gomoros lemtis
nuniokotai mano kūno šaliai.
Naktį, tyliai grodama fleita –
All you need is love – išvesiu
savo gyvasties toteminius žvėris,
baltas švelnių jausmų papūgėles
iš apkrėsto ir apsėsto miesto.
Paryčiais, kai skausmų karalius
su išsipusčiusia kančios karaliene
pastebės mano dingimą,
jau skrajosiu anapus,
negiljotinuota, nesušaudyta,
nepakarta, nesudeginta ant laužo,
o tik ramiai ir romiai
mirus iš meilės.

* * *

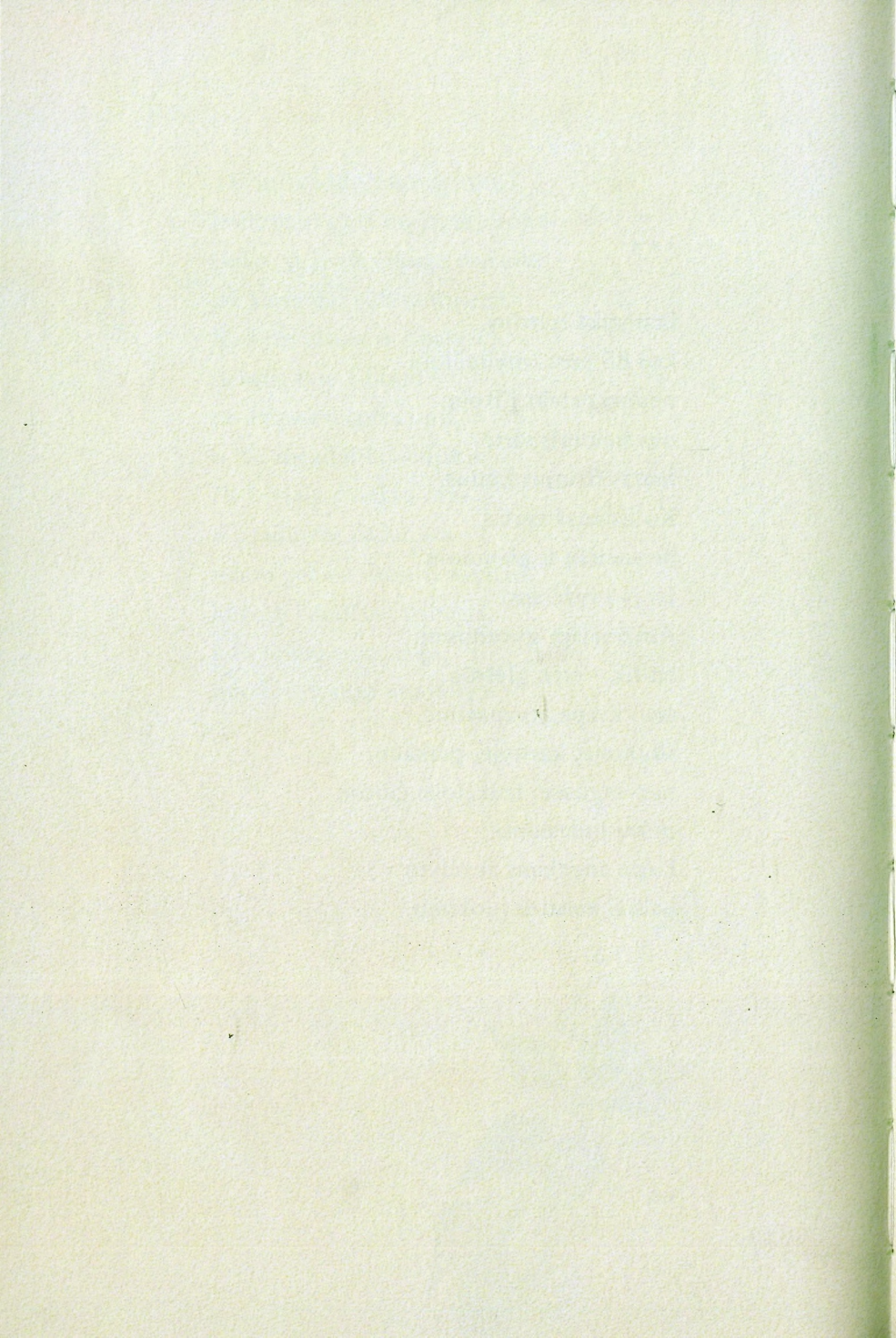
Baisu, kai tu išsigąsti,
nors mane sulipdei iš
mirties perminkyto molio,
žinau, tai daug sunkiau,
nei iš balto marmuro
iškalti sau Galatėją.
Užkabinęs ant voratinklio,
ištraukei mane iš nebūties,
džiaugeis mano šypsena
reanimacijos palatoje.
Kai tiek įveikta ir nugalėta,
„šuneliu“ perplaukti atlantai,
ant Everesto šoktas valsas,
išsilaipinta Mėnulyje ir Marse,
būtų klaikiai kvaila
paslysti ant banano žievės,
ant banalaus kasdienio siužeto,
kuris tik atrodo kaip išdavystė,
bet vis tiek sminga į širdį
lyg romiosios rajos dyglys

TV krokodilų tramdytojui,
kultiniam gyvūnų kankintojui
(sako, ši žuvis žmogų nužudo
tik kartą per tūkstantmetį).
Kad tik viskas nesibaigtų,
beveik kaip Eliotui –
ne *Requiem* sprogimu,
o tik apgailėtinu šnipštu.
Pššš – taip veržiasi oras
iš pradurtos padangos
mano pačios išrasto dviračio,
kuriuo bandžiau pabėgti
kuo toliau nuo savęs,
nuo tavęs, nuo mudviejų.

* * *

Statistika tvirtina,
kad 85 proc. mylinčiųjų
nenori patekt į Rojų,
nes sielomis virtę
praras fizinius kūnus.
Ko Edenas vertas
be sueičių ir glamonių?
Jei jau ryžčiausi
Amžinajam gyvenimui,
tai tik – tavo glėbyje,
tavo kvape, kvėpavime,
šilumoje, karštyje, prakaitė,
nervinguose, trūkčiojančiuose
mūsų judesiuose,
kurie angelams atrodytų
baisiai keisti ir juokingi.

Okultistų karas su tikratikiais

Pirmiausia pasiruošiama kovai:
astrologai mūšio lauke išrikiuoja
zodiako žvėris, šaulius, dvynius,
vandenius, nirčias mergeles,
kare praverčia net svarstyklės,
o dar yra Taro kortų vežimai,
pasvirę bokštai, magai, valdovai,
žinių moterys, juokdariai, pakaruokliai,
krištolo rutuliai, kišeninės piramidės,
džinai buteliuose, švytuoklės, raganų
šluotos, visagaliai užjūrių akmenys,
smogiamos sapnų ir delnų linijų reikšmės –
kas atsilaikys prieš tokius ginklus?
Tikratikiams lieka paprasti dalykai –
gyvybė, kraujas gyslose, širdies tvinksniai,
kalnai, vandenys, dangus, žvaigždės,
karvės, vievesiai, pelės, skruzdėlės,
žolės stiebeliai, sėklos ir dulkės.
Mergelė, pradėjusi iš Šventosios Dvasios,

nebeišgelbės, prisikėlęs Jėzus — irgi.
Pergalės neužtenka, reikia Stebuklo,
kaip žaizdos, į kurią leista įkišti pirštą.

Daiktai savyje

Kai manęs nēr namuose,
daiktai kelia orgijas,
prisigeria iki
žemės graibymo,
vienas su kitu
nusideda,
keičia savo
įprastus pavidalus,
subyra į atomus,
virsta tuštuma,
bet vos įžengiu
pro duris, jie vėl
susigrąžina formas,
sustingsta kaip įbesti
ir apsimeta,
kad yra negyvi,
kalbinami tyli,
glostomi neatsiveria,
tampa mįslėmis,
didžiomis tarsi Jahvė

paslaptimis, kelia
neatsakomus klausimus:
kodėl kėdė yra kėdė,
kam stalui keturios kojos,
kas liepė lovai būti lova?
Tik porceliano puodukas,
staiga užkluptas
nusikaltimo vietoje,
šoka nuo lentynos
ir sudūžta į šipulius.
Gaila, buvo
geras daiktas.

Užburtas ratas

Margas šarkos sparno
mostelėjimas
pelės šmurkštelėjimas
gervės stypčiojimas
žuvies žvyno žybtelėjimas
lūšies liuoktelėjimas
kobros šokis pintinėje
grojant bambukinei fleitai
drugelio plastelėjimas
driežo šastelėjimas
šimtakojis ropojantis
rugio stiebu —
ištrūkstu iš savęs
apsuku ratą ir
vėl atgal sugrižtu
margas šarkos sparno
mostelėjimas
pelės šmurkštelėjimas
gervės stypčiojimas
žuvies žvyno žybtelėjimas
lūšies liuoktelėjimas...

Taifūno akyje

Visada esu
taifūno akyje
nesidomiu
kas dedasi
aplinkui
girdžiu
matau
užuodžiu
tik nuotrupas
fragmentus
aplink mane
baisiu greičiu
lekia skrieja
medžiai
namų stogai
stulpai
automobiliai
su keleiviais
karvės
povai

skarabėjai
manęs
tenai
nėra
nekvieskit
neatsiliepsiū

Angelų gaudyklės

Blogus sapnus galima gaudyti
paprastučiais indėniškais įtaisais —
pakanka rato iš žilvičio vytelės,
gudraus spalvotų siūlų rezginio,
stiklo karoliukų ir keleto plunksnų.

Jeigu norite pagauti rėkiantį drugį,
sugniaužkit kumštyje bambuko kotą
ir mojuokit it vėliava baltu sieteliu,
panašiu į nekaltą naktinę kepuraitę, —
per miegus blaškantis, plaukai kad nesiveltų.

Žuvis pastveria meškerės, tinklai, dinamitas,
užsisvajoję paukščiai per žioplumą įkliūva
į nertas šilkines tvoras — jos apsimeta oru,
aukų panika būna didžiulė, užtat kiek daug
tyro džiaugsmo žieduotojams egzekutoriams.

Angelams visos šios gudrybės netinka,
nemanykit, kad Gabrielių ar Rapolą

priviliosite prašymais, maldomis,
graudžiais maldavimais, virkavimais,
Mykolas nemėgsta nei šokolado, nei silkės.

Angelams patinka nebylystė, kai pristinga
žodžių ir prakeiksmų burnot prieš likimą,
jiems saldūs atodūšiai po konvulsiškos meilės
atomazgos, kai du kūnai nebegrįžtamai ritasi
iki pat horizontų tolyn ir tolyn vienas nuo kito.

Angėlą pasigausit raudona migrenos gija,
kai ji švilpia it lasas ir susisuka kilpomis,
pričiupsit sunarpliotu paranoiko kliedesiu,
mirtininko lalavimu elektros kėdėje, klyksmu
krintančiojo į savo paties išsiraustą bedugnę
arba pašėlusiu juoku, nors niekas
nebejuokinga.

Paskutinis regėjimas

Šianakt regėjau mūsų Viešpatį –
Jis atrodė kaip gotikos bažnyčia,
milžiniška rūkų spalvos katedra.
Dievo kūnas buvo sulipdytas
iš gyvos mėsos, akmenų, plytų
ir begalinio skaičiaus ostijų,
kurios netilptų jokiame tabernakulyje.
Jo galva – aukščiausia bokšto smailė
rėmė tamsiai mėlyną dangų,
švietė pilnatis ir sidabriniai debesys
lėkė šniokšdami kaip kalnų vandenys.
Dievo širdyje, prie šventovės altoriaus,
baltas balandis auksiniame soste sėdėjo
žmogiška, faraono, valdovo poza.
Karvelėlio krūtinėje kraujavo žaizda,
į ją tebebuvo įbestas duonriekis peilis.
Viešpaties pėdos slypėjo giliai po žeme,
giliau nei rūsiai su karalių kapavietėmis,
giliau nei katakombos su biriais griaučiais
mirusiųjų per choleros ir marų epidemijas,

daug giliau už pačius giliausius
pamatus, prarajas, pragarus.
Dievo veidas mainėsi – atrodė
ir kaip Jėzaus, ir kaip Marijos,
ir kaip saulės – skaistus, švytintis,
akinamai ryškus, visai bebruožis.
Viešpaties rankos glostė man galvą,
verčiau, ašaros buvo vaivorykštinės,
nudažytos meilės spindulių, kurie krito,
krito ir krito pro vitražo langus.
Buvo baisu. Buvo gera.
Tapo galiausiai niekaip.

Vasaros pabaiga

Kiekvienos vasaros pabaigą
išpranašauja užklydęs katinas,
svetimas, benamis, visad kitas,
o gal – to paties inkarnacija.

Katinui artinantis,
žalias vasarnamis krūpteli
ir ima skaičiuoti
savo pralaimėjimo ženklus.

Žili rytmečių voratinkliai,
degantys vynuogių lapai,
kruvini raugerškių auskarai,
juodos drugelių mumijos.

Žiemą namas apanka,
pro užvertas langines
neregį sniego invazijos,
jo nelanko net vagys.

Nebepasirodo ir katinas,
kuris kasmet turi defektų,
pilkis knibžda blusomis,
o rainis vemia soliteriu.

Baltuolis drasko fotelius,
juodis murkia griausmingai,
kaip užvedamas tankas,
rudis išsaugojo tik vieną akį.

Ant kieno katiniškos sielos
suverti vis nauji kūneliai,
vis kitokie kailiukai,
skirtingi charakteriai?

Iš kur katinai ateina?
Kur keliauja?
Ar dažnai susimąsto
apie gyvenimo prasmę?

TURINYS

ČIA

Rytas. Kitas įsikūnijimas	7
Čia, Dabar ir Aš	9
Odė džiaugsmui	11
Pavasaris	13
Vasara	15
Ruduo	17
Žiema	19
Katės akys	21
Gimtadienis	23
Perpetuum mobile	25
Paveikslas	27
Praviri langai	29
Skausmas	31
Priegalvio užrašai	33
Psichozė 4.48	35
Nenoriui... ..	37
Kaip balta pelė... ..	39
Puolu į paniką... ..	41
Esu viena: bet... ..	43

T E N

Ten	47
Tarpmiestiniame autobuse	49
Katinas automobilyje	51
Lėktuve	53
Miesto skveras	55
Pusryčiai viešbutyje	57
Knygų mugėje: I, II, III	59
Vakarienė arba sušis 23.00	65
Naktinis nuotykis	67
Intercity Cargo Hotel	69
Žingsnis į Tuštumą: I, II	73
Penktoji kelionė į Indiją	77
Rytas Džaipure	79
Radžastano bestiariusas	81
Indiškos miniatiūros	83
Džainų šventykloje	85
Hierogamija	87
Hindustani Times	89
Atsisveikinimas	91
Gotikos tapyba	93
Hieronymus Bosch „Šv. Antano gundymas“	95
Pieter Bruegel	97
René Magritte	99
Paul Delvaux	101

NIEKUR

Niekur	105
Angelui Sargui	107
Trys nuodėmės lygtys: I, II, III	109
Mirti iš meilės... ..	115
Baisu, kai tu išsigąsti... ..	117
Statistika tvirtina... ..	119
Okultistų karas su tikratikiais	121
Daiktai savyje	123
Užburtas ratas	125
Taifūno akyje	127
Angelių gaudyklės	129
Paskutinis regėjimas	131
Vasaros pabaiga	133

Ivanauskaitė, Jurga

Iv-12 Odė džiaugsmui : eilėraščiai / Jurga Ivanauskaitė ;
[ilustracijos Jurgos Ivanauskaitės]. – Vilnius : Tyto alba, 2007. –
133 [11] p. : iliustr.

ISBN 978-9986-16-534-7

Antroji Jurgos Ivanauskaitės, Nacionalinės premijos laureatės (2005 m.), poezijos knyga, autentiškai liudijanti (iš pirmo žvilgsnio – kelerių metų, o iš esmės – viso gyvenimo) dvasinę patirtį. Lyrikos rinkinio „Odė džiaugsmui“ pavadinimas pateisinamas: eilėraščiai nuosekliai ir atkakliai teigia nepaneigiamai svaigų, sodrų, kartkartėm atmieštą vos tveriamu skausmu b u v i m o d ž i a u g s m ū. Teigia stojiškai. Trys knygos skyriai „Čia“, „Ten“ ir „Niekur“, įsukdami į autorės išgyvenamą patirčių bei suvokčių ratą, nardindami į kosmoso ilgesį, skausmą ir vienišystę, vis dėlto švyti ir degina gyvenimo geismu.

UDK 888.2-1

Jurga Ivanauskaitė
ODĖ DŽIAUGSMUI
Eilėraščiai

Viršelio dailininkė ir meninė redaktorė *Ilona Kukenytė*
Knygos aplanke panaudota Jurgos Ivanauskaitės
nuotrauka – *Modesto Ežerskio* (žurnalas „Moteris“)

SL 1686. 2007 02 02.

Išleido „Tyto alba“, J. Jasinskio g. 10, LT-01112 Vilnius,
tel. 2497453, info@tytoalba.lt

Spausdino Standartų spaustuvė, S. Dariaus ir S. Girėno g. 39,
LT-02189 Vilnius

Taifūno akyje

Visada esu
taifūno akyje
nesidomiu
kas dedasi
aplinkui
girdžiu
matau
užuodžiu
tik nuotrupas
fragmentus
aplink mane
baisiu greičiu
lekia skrieja
medžiai
namų stogai
stulpai
automobiliai
su keleiviais
karvės
povai
skarabėjai
maņės
tenai
nėra
nekvieskit
neatsiliupsiu

ISBN 978-9986-16-534-7

9 789986 165347

www.tytoalba.lt